

Expozice Ploština

Bc. Bernadett Királyová

Diplomová práce
2019

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta multimediálních komunikací

Ateliér Prostorová tvorba

akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Bernadett Királyová**
Osobní číslo: **K17334**
Studijní program: **N8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimédia a design - Prostorová tvorba**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Expozice Ploština**

Zásady pro vypracování:

Návrh expozice na téma v souvislosti s vypálenými vesnicemi, konkrétně např. vesnice/osada Ploština – připomínka vyvražděné pasekářské osady nacisty na konci 2. světové války.

1. Rozbor zadaného prostorového úkolu a vymezení jeho problematičnosti (6A4 textu)

2. Známé příklady stejných nebo podobných řešení (min. 3 příklady, včetně osobního vyhodnocení – 6A4 textu)

3. Historiografie daného problému (6A4 textu)

4. Koncept a vývoj návrhu (včetně osobního stanoviska – 6A4 textu)

5. Průvodní zpráva popisující vybrané a schválené řešení (10A4 textu)

6. Výkresová část a obrazová dokumentace

7. Dokladová část a cenový aproximativ

8. Zpracování detailu zvoleného prvku

9. Fyzický model vybraného řešení a detailu zvoleného prvku

Pro všechna témata je požadována konzultace a docházka min. 80% možného času, potvrzené konzultace s externími odborníky min. 3x, vedené v dokladové části.

FORMA ODEVZDÁNÍ: tištěná a elektronická

Diplomová práce o rozsahu minimálně 34 normostran textu + obrazové přílohy (vazba minimálně ve standardu UTB).

Příloha výkresové dokumentace v potřebném měřítku a rozsahu autorizujícím návrh.

Fyzické modely v odpovídajícím měřítku.

Kopie A3 paré dokumentující průběh a vývoj práce.

Prezentační postery 2ks B1 (700x1000mm), kappa tl. 3mm , přímý tisk.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/umělecké dílo**

Seznam odborné literatury:

- Magazines. DETAIL, EL croquis, FRAME.
  - Odborné časopisy. ERA21, ARCHITECT+, INTERIÉRY.
  - LOU, Michel. Light: The Shape of Space: Designing with Space and Light. New York: Wiley, 1996. ISBN: 0471286184.
  - MORAN, Nick. Světelný design: pro divadlo, koncerty, výstavy a živé akce. Praha: Institut umění – Divadelní ústav ve spolupráci s Institutem světelného designu, 2010. ISBN 978-80-7008-246-1.
  - NEUFERT, Ernst. Navrhování staveb, 2. české vydání, Praha: Consult invest. 2000. ISBN: 80-191486-6-6.
  - GAVENTA, Sarah. New Public Spaces. 1. vyd. Londýn: Octobus Publishing Group, 2006. 208 s. ISBN 184533-134-6.
  - GEHL, Jan a Lars GEMZOE. Nové městské prostory. 1. vyd. Brno: ERA, 2002. 263 s. ISBN 87-7407-233-1.
  - ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. Veřejné prostory v územně plánovacím procesu. 1. vyd. Brno: VUT Fakulta architektury, 2003. 143 s. ISBN 80-214-2505-9.
  - NORBERG-SCHULZ, Christian. Genius loci: Krajina, místo, architektura. Vyd.2. Praha: Dokořán, 2010. ISBN: 978-80-7363-303-5.
- další literatura bude doporučována v průběhu výuky, příp. dle dohody s vedoucím práce.

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. arch. Michael Klang, CSc.

Ateliér Prostorová tvorba

Datum zadání diplomové práce:

1. prosince 2018

Termín odevzdání diplomové práce:

10. května 2019

Ve Zlíně dne 14. prosince 2018

doc. Mgr. Irena Armutidisová
děkanka

doc. Ing. arch. Michael Klang, CSc.
vedoucí ateliéru

Prehlasujem, že odovzdaná verzia diplomovej práce a verzia elektronická nahraná do IS/STAG sú rovnaké.

V Zlíne dňa: 10.5. 2017

Bernadett Királyová

Pod'akovanie

Za prácu na tomto výnimočnom projekte a spoločne nadobudnuté poznatky ďakujem

Bc.A Martinovi Ciznerovi

Rada by som taktiež poďakovala Ing. arch. Michaelovi Klangovi, CSc. a Ing. arch. Kamilovi Koláčkovi za cenné rady a správne nasmerovanie v štúdiu.

Ďakujem rodičom, priateľom a všetkým zapojeným obciam

ABSTRAKT

Magisterská práca sa zaoberá audiovizuálnym stvárnením piety na počesť minulých tragédií Valašských obcí, na konci druhej svetovej vojny. Cieľom práce bolo reagovať na historickú udalosť výtvarnou formou a zabezpečiť jej podklady k realizácii. Rieši potrebné kroky pre prácu v exteriéri, čoho je napokon výsledkom samotná realizácia pietneho momentu.

Kľúčové slová:

Ploština, pieta, srdce, vojna, človek, zdieľanie, obecný rozhlas

ABSTRACT

Graduation thesis deals with audiovisual desing of commemoration, regarding of to pay respect of past tragedies in Valašské villages at the end of second world war. The aim of graduation thesis was to react on this historical event with the form of art and to provide all necessary material needed for its execution. It also deals with all necessary steps for work in the exterior, which is the outcome of the realisation of this commemorating moment.

Keywords:

Ploština, commemoration, heart, war, person, sharing, village broadcast

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČASŤ.....	10
1 KONIEC DRUHEJ SVETOVEJ VOJNY NA VALAŠSKU.....	11
1.1 OBRANA NÁRODA NA ZLÍNSKOM ÚZEMÍ.....	11
1.2 PARTIZÁNSKE HNU Tie NA VALAŠSKU.....	12
1.3 PLOŠTINA	13
2 AUDIOVIZUÁLNA KOMUNIKÁCIA.....	16
2.1 VIZUÁLNA KOMUNIKÁCIA	16
2.2 VIZUÁLNY SMOG	17
2.3 VIZUÁLNA KOMUNIKÁCIA VO VEREJNOM PRIESTORE	18
2.4 ZVUKOVÁ (AUDIO) KOMUNIKÁCIA VO VEREJNOM PRIESTORE.....	20
2.4.1 Obecný rozhlas.....	20
2.4.2 Varovné signály v rozhlasoch	21
2.5 VIZUÁLNE ZNAKY	22
2.6 VIZUÁLNE ZNAKY (SYMBOLY) VO VEREJNOM PRIESTORE.....	23
3 SRDCE	26
3.1 SRDCE V HISTORII.....	26
3.2 SYMBOL SRDCA VO VEREJNOM PRIESTORE	28
II PRAKTICKÁ ČASŤ	30
4 EXPOZICE PLOŠTINA.....	31
4.1 PÔVODNÉ ZADANIE	33
4.2 NÁVRHY.....	36
5 INTERAKTÍVNA PRIESTOROVÁ INŠTALÁCIA.....	41
5.1 KONCEPT PLOŠTINA	41
5.2 INTERAKTÍVNA INŠTALÁCIA	44
5.3 VYHODNOTENIE PRÁCE	45
6 SRDCE V ROZHLEASECH	49
6.1 TERÉNNÁ PRÁCA – BÁDATEĽSKÝ VÝSKUM	49
6.2 TLKOT SRDCA NA PLOŠTINE	62
6.3 DODATKOVÝ NÁVRH	63
6.4 SPÄTNÁ VÄZBA	64
ZÁVER	66
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚY.....	67
ZOZNAM	69

ZOZNAM OBRÁZKOV	70
ZOZNAM PRÍLOH.....	72
PRILOHA B : DOKUMENTÁCIA PIETNÉHO MOMENTU.....	74

ÚVOD

Práca sa zameriava na výtvarné stvárnenie piety, na počesť tragických udalostí, ktoré sa stali koncom druhej svetovej vojny vo Valašskom regióne. Najvýchodnejšia časť Moravy pri hraniciach so Slovenskom, zažila začiatkom roku 1945 posledné odozvy vojny. Každým rokom sa vo forme pietneho aktu uctieva pamiatka padlých v miestach Juříčkův mlýn, Ploština, Prlov a Vařákovy paseky.

Diplomová práca stvárňuje skutočnú myšlienku piety zvukovou a vizuálnou formou. Zameriava sa na udržanie historických faktov v povedomí všetkých generácií a prispieva k sociálnemu cíteniu poslucháča.

Základným aspektom diplomovej práce je súčasné prehratie zvukovej nahrávky srdečného tepu v obecných rozhlasoch, v jeden rovnaký deň a rovnaký moment 19.4.2019 o 13.00. Práca je rozdelená na dve časti, ktoré sa jedna od druhej odvíjajú. Spoločná téma s kolegom Martinom Ciznerom riešila zvukovú zložku a identitu projektu.

Diplomová práca predovšetkým objasňuje a približuje postupy potrebné pre vytvorenie zjednotenia zvukovej a vizuálnej stránky v rovnakom časovom horizonte. Riešenie zadania prebiehajúce v exteriéri v spolupráci so starostami, pamätníkmi, odborníkmi na tému následne vytvára formu zvukovej stopy, ktorý zjednocuje dvanásť Valašských obcí. Poslucháčom tak umožňuje svojim srdcom prispieť k pietnemu momentu.

Teoretická časť diplomovej práce rieši úvod do historického kontextu konca druhej svetovej vojny na Valašsku a objasňuje vizuálne vnímanie podobných udalostí či problematik. Uvádza témy s ktorými sa bolo nutné počas vývoja zaoberať a vytvára podklad pre uchopenie projektu v praktickej časti. Postupom práce rozoberá výsledné riešenie. Praktická časť je vedená formou bádateľského denníku ktorý zaznamenáva prácu v teréne a priebežným vyhodnocovaním vytvára autentickú nahrávku. Táto forma dokumentovania je nevyhnutná pri terénnom výskume.

I. TEORETICKÁ ČASŤ

1 Koniec druhej svetovej vojny na Valašsku

Južné Valašsko je regiónom bohatým na kultúru, pokrytá pôvabnou lesnatou krajinou Vizovických Vrchov, Bielych Karpát a Beskýd. Táto oblasť bola početná na usadlosti tvorené drevenými domčekmi a pasienkami. Počas trvania druhej svetovej vojny sa nacistickým jednotkám vzopreli tisícky miestnych a stovky ich padlo počas vojnového konfliktu. Krutosť nemeckých vojakov sa v tejto oblasti odzrkadlila na niekoľkých miestach. Táto kapitola krátko uvedie do kontextu tragédie udiané na Valašsku na konci druhej svetovej vojny, pričom sa sústreďuje na úzke okolie Ploštiny, taktiež Juříčkovho mlyna, Prlova a Vařákových pasek.

Na prelome augusta a septembra v roku 1944, spôsobila medzi českým obyvateľstvom veľké vzrušenie správa o vypuknutí a priebehu Slovenského národného povstania. Prvotné informácie a každým dňom objavujúce sa detaily nespôsobili len radostné pocity z blížiaceho sa konca vojny, ale zároveň tvorili nový impulz pre rozvoj protifašistického boja v českej republike a na Morave. Príslušníci odboju si uvedomovali že prvoradou povinnosťou je prispieť k oslobodeniu vlasti. Okolnosti v Českej oblasti na sklonku vojny, charakterizovala zapráva vedúcej služobne SD v Prahe slovami: „*Vzhľadom k vojenským a politickým udalostiam posledných dní zosilnelo presvedčenie Čechov že situácia Nemecka je beznádejná*“ (Broft, 1988, s. 589)

1.1 Obrana národa na Zlínskom území

V Zlínskom kraji sa organizácia Obrana národa začala objavovať od apríla 1945. Tvorili ju bývalí vojaci československej armády, legionári, a pod. Organizácia sa taktiež zaoberala propagandou letákov a zaopatrením spojenia s cudzinou. Ich hlavnou úlohou bola ale tvorba plánu na vojenský prevrat. Početnosť spolupracujúcich členov predstavovala veľkú hrozbu z hľadiska utajenia činnosti pred gestapom. Odbojovú organizáciu tvorili ľudia z rozličných vrstiev obyvateľov, kde sa v okolí Uherského Hradišťa v roku 1939 ich počet pohyboval okolo 10 000. Na konci jesene toho istého roku došlo k odhaleniu vojenskej odbojovej organizácie Obrana národa s príchodom Heydricha na české územie, nastali roku 1941 prvé popravy príslušníkov. (MACHÁŇ, 1984). V roku 1944 sa však začalo vznikať niekoľko nekomunistických odbojových organizácií čo ovplyvnilo rozvoj partizánskeho hnutia. (MACHÁŇ, 1984)

1.2 Partizánske hnutie na Valašsku

Partizánske prepady a vznik ich centier tvorilo predpoklady k tejto forme národného odboja. Partizánsky spôsob boja ponechával českému národu flexibilitu, s možnosťou útočiť tam kde je to nutné. Zneškodňoval nepriateľov a zabraňoval prechod nacistických jednotiek na územie Slovenska. Situáciu na Morave pohoršila skutočnosť, že nacisti zaznamenali početné útoky partizánov na území slovensko-moravských hraníc. (Broft, 1988, s. 590) Prvou partizánskou jednotkou, ktorá sa dostala na územie Moravy bola jednotka riadená poručikom *Jánom Ušiakom*. Povel dostala od Ukrajinského štábu partizánskeho hnutia na presun do nového operačného priestoru, následne dostal oddiel názov 1.čs partizánsky oddiel *Jána Žižku*, ktorého počet sa pohyboval okolo 350-400 osôb. K prvému neúspešnému pokusu o prekročenie hraníc Slovenska a Moravy došlo v noci z 21. na 22. septembra 1944. Po niekoľkých zmenách trasy sa odboj rozhodol rozdeliť sa do menších pevne formovaných skupín. Prvej skupine pod vedením *D.B Murzina* sa podarilo prekročiť hranice v noci z 28. na 29. septembra 1944. (Broft, 1988, s. 592)

Činnosť partizánskych skupín na území južnej Moravy vzrastala vďaka pribúdajúcim dobrovoľníkom a za vďačnej podpory kruhu obyvateľov. Boli vyhlasovaní ako „hrdinovia a bojovníci za národnú slobodu“. Sympatie od mládeži a rozrast skupiny bol hlavným motívom prečo začiatkom novembra 1944 bol 1. československý partizánsky oddiel *Jána Žižky*, prepadnutý nacistickým vojskom a prišiel o poručíka *J.Ušiaka*. Ďalším úderom bola protipartizánska operácia nacistických vojsk, ktorej krycí názov bol Tetrěv. (Broft, 1988, s. 59) Jej cieľom bola úplná likvidácia partizánskych skupín a zabránenie ich rozširovaniu. Pozornosť nacistických jednotiek sa sústreďovala hlavne na skupinu pomocníkov oddielu a v každom nariadení zdôrazňoval povel „zničiť všetkých partizánov“. Na Morave sa uskutočnilo niekoľko neúspešných prepadnutí nacistickým vojskom, ktorého výsledkom bolo vyslanie udavačov medzi mužov oddielu a miestneho obyvateľstva. Cieľom bolo nalomiť dôveru ľudu a zneistiť pomocníkov partizánov.

Na jar v roku 1945 sa podarilo konfidentom gestapa – *Františkovi Machů* a *Oldřichovi Bařovi* preniknúť a predávať dôležité informácie o pohybe a počte partizánov gestapu, sídliačemu vo Vizoviciach. Prvé obete tejto zrady padli pri *Leskovi* v *Juřičkovom mlyne*. (Kyncl, 2014, s.46)

Komisár gestapa *Robert Holzheuer* obdržal telefonát 18. apríla o pohybe partizánov, kvôli ktorej v ranných hodinách nasledujúceho dňa vyrazila výprava komanda SS,

a špeciálna jednotka „Josef“ spoločne so zradcami rovno k Ploštine. Po jej vypálení postupovali a čiastočne vypálili Prlov aj Vařákove paseky taktiež Vysoké Pole, Pozděchov, Lačnov, Břatřejov. (Kyncl, 2014, s.47)

1.3 Ploština

Severne od Drnovic približne 2km, sa na vrchovine medzi lesom nachádza pasienka názvom Ploština. V minulosti bolo toto miesto obývané pasienkarmi žijúcimi v malých usadlostiach. Zvláštnym spôsobom odrezaný od sveta, žilo na Ploštine 51 ľudí. Svoje statky opúšťali len keď sprevádzali deti do školy do Vysokého Pola a Drnovic alebo pre nedeľné božie služby v Újezde. Pri zaobstarávaní jedla bolo zakaždým nutné vopred zrátať všetky denné potreby, inak si obyvatelia Ploštiny väčšinu potravy produkovali sami. Ako vraví básnik Fráňa Šmárek: „*Života bído, přec tě mám rád*“ (RŮČKA, 2016, s.9)

Na Ploštinu prichádzajú zo Slovenska prví partizáni na jeseň v roku 1944. Pre ideálne umiestnenie sa osada skoro stala ich novým domovom a útočiskom. Partizánskych skupín bolo samozrejme vo Valašských vrchoch viac. Ľud prijímal všetkých prichádzajúcich partizánov s otvorenou náručou. Ich domnienkou bolo že Nemci sa neodvážia prísť do hôr, na základe toho skupiny mohutneli a taktiež sa roku 1944 vytvoril partizánsky oddiel Ploština. Nevýhodou bola ale chudoba obyvateľov, ktorí nestíhali silné oddiely užiť a tak si partizáni zaobstarávali živobytie v okolitých dedinách a zbytočne na seba upozorňovali. Napriek tomu mala ale ich prítomnosť podstatný morálny význam, a obyvatelia ich vnímali ako hrdinov, čím sa pre nich stávali legendami. (RŮČKA, 2016, s.10) Zároveň sa ale obávali aj pomsty Nemcov, pre stupňujúce sa útoky partizánov. Nemci sa prísť do tohto okolia obávali, a svoj útok odkladali až do dňa 22. januára 1945, keď bola v Lipině pri Valašských Kloboukoch zavčasu ráno prepadnutá skupina partizánov z Ploštiny. Pri tejto udalosti bol zranený veliteľ Saša Kotlarov, ktorý sa po prepadnutí zotavoval päť týždňov. Po tejto udalosti sa situácia s útokmi v okolí Ploštiny na chvíľu utíšila. Dôvodom bol aj presun partizánskych jednotiek na nové miesta s účelom zmiast' nepriateľov. Napriek tomu že bola situácia na oko podozrivo kľudná a gestapo neprejavovalo záujem, po tajme prebiehalo nasadzovanie ďalších zradcov čoho výsledkom bolo upálenie veliteľa oddielu Ploština, Sašu Kotlarova. (RŮČKA, 2016, s.10) Po jeho smrti sa veliteľom stal Nikolaj Nikolajevič Kostin. Jeho nástupom sa činnosť skupiny zdvojnásobila. Prepadnutia a útoky nemeckých a maďarských terénnych áut, zabezpečili dostatok munície a vojnového materiálu. Tunajší kraj sa tak stal nebezpečným, a pre nemecké vojská sa dostal na mape do červeného krúžku. Vďaka tejto

pozitívnej činnosti partizánov gradovala odvaha ľudu a pribúdalo mnoho dobrovoľných Čechov, pre ktorých bola už samotná Ploština malá. Dňa 13. apríla 1945 pri výbuchu pancierovej pästi zomrel veliteľ Nikolaj. Nástupcom vo velení sa stáva Slěpcov, nazývaný aj ako Griša, ktorý bol po prvej prestrelke s nemcami zranený a hospitalizovaný vo Vizoviciach. Gestapo čakalo na jeho zotavenie a následné premiestnenie do Zlína na vypočúvanie, no pár dní pred prepustením sa zásluhou doktorov stratil. Za Grišovho pôsobenia je dianie v bleskovom tempe s blížiacim sa momentom oslobodenia. „*Gestapo mlčí, ale pracuje*“ (RŮČKA, 2016, s.14) Zradcom, Františkovi Machů a Oldřichovi Baťovi sa nakoniec podarilo vniknúť do skupiny partizánov, ktorých dôveru si ale moc nezískali. Preto pri jednom prepadnutí Maďarov opúšťajú oddiel a prichádzajú do Zlína, kde gestapu dôkladne opisujú detaily a všetko dianie na Ploštine. Tým nadobro zapečatili osud Ploštiny. (RŮČKA, 2016, s.14)

„*Šedivý jarný den, Všední den. Mohl by se stát zajímavým jenom, kdyby přinesl něco nového. A přinesl. Přinesl novoty, až hrůzou vlasy vstávaly. K polední visí nad krajem něco těžkého a duzného. Dravá šelma, dosud neviditelná, neznáma, ale očekávaná, otvírá svou tlamu, aby pohltila Ploštinu.*“ (RŮČKA, 2016, s.15)

V poobedňajších hodinách 19.4 1945 sa v plnej rýchlosti blížila k Újezdu dva vojenské autá plné SS - manmi, ktoré zastavujú a opojený alkoholom berú život prvým obetiam. Z troch strán sa tak blíži päťsto nemeckých vojakov k Ploštine. Od Újezdu, Braťrejova a od Tichova zvierajú kruh okolo Ploštinkej paseky, kde sa v ten čas nachádzalo asi päťdesiat partizánov vedomých vďaka spojke o prichádzajúcom nebezpečenstve. Dostávajú príkaz k obrane, no pasienkari doporúčujú partizánom ustúpiť so zdaním, že ich nechajú žiť pokiaľ nikoho z nich nenájdu. Nerátali však so zradcami. Nemecké oddiely postupne pochytaných obyvateľov z neďalekých obcí zaviezli na Ploštinu. Ich príchodom a následným vykrádaním usadlostí skoro na to, zahltil oheň niekoľko domov, pričom si Nemci posmešne pospevovali. Niekoľko občanov Tichova stálo v kruhu s rukami nad hlavou, iný boli zas donútení Nemcom nosiť kradnutý dobytok do ich áut. Keď jeden z nemeckých dôstojníkov vyzval pasienkarov, aby prezradili pravdu o partizánoch a o ich výskyte, bolo jasné že ich čaká smrť. Každý kto sa pri vypočúvaní čo len pohol, bol okamžite fackovaný. Nemci neustále vyčínali, strieľali do lesa hlava nehlava a hnali ľudí do horiacich domov. Jednému zo svedkov sa podarilo z horiaceho domu uniknúť, ukryť sa v močovke a následne v jedľovom poraste. Z horiaceho domu Josefa Zichy sa pokúsila ujsť Anastázia Zichová, niekoľko krát zahnaná späť do ohňa, bola pred svojim domom zastrelená. Bolo v ňom upálených desať

osôb. Zo všadiaľ sa ozýval plač a stonanie horiacich a umierajúcich osôb. No miesto zľutovania sa vojaci chladní voči všetkému nenemeckému vysmievali, a pochutnávali si na kradnutej slivovici. Oheň sa vetrom rozširoval čoraz viac a unášal dym do všetkých strán. (RŮČKA, 2016, s. 15-23)

2 AUDIOVIZUÁLNA KOMUNIKÁCIA

V dnešnej dobe môžeme chápať audiovizuálnu komunikáciu ako súčasť sprostredkovania informácií integrovaním rôznych formátov, dokumentov a dát. Všeobecne sú to digitálne prostriedky, ktorými chce autor sprostredkovať svoje úvahy a interpretovať ich v súdobej komunikačnej rovine. Médiá sa stali celkovo prostriedkom, ktorý má schopnosť na základe výrazového prostriedku popísať ľudské hodnoty, sociálne či kultúrne aspekty alebo emócie. (MAŠEK, 2002) Táto kapitola odpovedá na otázky vzniknuté počas realizácie diplomovej práce. Pomocou existujúcich príkladov stručne uvádza súbor tém, ktoré bolo nevyhnutné percipovať pri postupe. Teoretická časť pojíma audiovizuálnu tvorbu z hľadiska tematiky projektu Srdce v rozhlasech. Vzhľadom na to že výsledok projektu má duchovný charakter, jej identita a vizuálny výskyt v spoločnosti, dbá na rovnakú rovinu prezentovania sa.

2.1 Vizuálna komunikácia

„Paul Martin Laster opisuje vizuálnu komunikáciu ako výmenu informácií medzi viacerými subjektmi. K tomu sú nevyhnutne potrební partneri: adresát a adresant, medzi nimi sa vytvára informačný kanál (médiu). Prostredníctvom vizuálnych pomôcok sa stáva vizuálna komunikácia prenášačom nápadov a informácií, na ktoré je možno sa pozerat'. Je prezentovaná primárne dvojrozmerným obrazom ktorý zahŕňa: typografiu, grafiku, symboly a znaky, kresbu, ilustráciu či farbu. Vizuálna komunikácia stavia na fakte, že text pri ktorom sa nachádza vizuálny prvok má väčšiu šancu informovať či vzdelávať publikum.“ (Lester, 2016).

Jednotlivé prvky audiovizuálnej komunikácie vieme rozdeliť do kategórií podľa rôznych hľadísk. V tomto prípade z hľadiska časovej závislosti na *dynamické* (animácia, video, zvuk) a *statické* (text, obraz). Medzi statické **Vizuálne médiá** zaradíme vizuálne prvky vnímané zrakom, ako napríklad: obraz (grafika, obrázok, fotografia, schéma, náčrt). Oko je citlivý orgán a dokáže ukladať množstvo vizuálnych podnetov vnímaných počas celého dňa. Preto je dobré vopred si premyslieť zloženie grafickej informácie a dbať na základné elementy pre prácu s vizuálnymi médiami, ktorými sú napríklad:

rozmiestnenie – nevhodné rozmiestnenie textu alebo obrazového materiálu neplní svoje poslanie a môže spôsobovať dezorientáciu v oku, grafika vnímaná pozorovateľom musí byť na prvý pohľad čitateľná., *farebnosť* – vo veľkej miere sa odvíja od značky alebo od zadávateľa. Pokiaľ je kombinácia farieb na našej úvahe je nutné postupovať podľa istej metodiky

ktorá zodpovie otázky týkajúce sa cieľovej skupiny, umiestnenia grafiky, druhu a podobne. Taktiež je v dnešnej dobe veľmi rýchle a dostupné pracovanie s generátormi farieb, ktoré pomáhajú namiešať kombinácie teplých a studených farieb vo všetkých požadovaných odtieňoch., *veľkosť* a *umiestnenie* – vzhľadom na veľkú dostupnosť možností kde grafiku použiť (banner, leták, web, plagát, vizitka, propagačné predmety, atď.) si treba vopred určiť miesta kde bude vizuálny prostriedok vsadený. Mimoriadny problém v dnešnej spoločnosti je umiestnenie takýchto prác v exteriéri. (PETTY, 2008)

2.2 Vizuálny smog

Pokiaľ sa jedná o vizuálne zdieľanie v mestách, obciach či na historických miestach, pre zachovanie kvality a profesionálneho prístupu autora (umelca), je v aktuálnom dani nevyhnutné poznať termín **vizuálny smog**, ktorý je kombináciou anglických slov: smoke (dym) + fog (hmla) a latinského výrazu visual (zrakový, zrakom vnímaný). Zoskupenie reklám (vizuálneho smogu) vo verejnom priestore, je dnešnou komunitou zaberajúcou sa týmto problémom označený ako agresívny, nevkusný neprispôsobiteľný okoliu. Takáto reklama často umiestňovaná do prostredia nelegálne bez akéhokoľvek povolenia sa vyskytuje i v pamiatkovo chránených územiach. Vizuálny smog je panoptikum postihujúce hlavne väčšie mestá, kde je samozrejme väčší priestor a dôvod k inzercii vytvorenej z cieľu zaujať potenciálneho zákazníka. Takýto vážny zásah do priestoru znehodnocuje skutočnú tvár mesta a ničí vzácne *genius loci*. Riešenie tohto javu je v západných krajinách bežne zaužívaný v porovnaní s Českými a Slovenskými mestami, kde tieto jednoznačné pravidlá pre umiestňovanie reklám ponecháva v teoretickej rovine. No stále existuje skupina ľudí ktorá sa dobrovoľne tejto tematike venuje a vytvára projekty pre zachovanie vizuálnej identity mesta. Okrem možností zapojenia sa do existujúcich projektov iniciovaných ľuďmi s podobným názorom, sa môžeme obrátiť na stavebný úrad, ktorý majú na starosti. Organizácie venujúce sa tematike vizuálneho smogu:

- Architektúra vs. Vizuálny smog, stavby 1948-89
- Bratislava – mesto bez miery, Bratislava
- Jiná praha, Praha
- Verejný smog, Žilina
- Vizuální smysl, Zlín (Vizuálny smog, 2014)

2.3 Vizuálna komunikácia vo verejnom priestore

Mimo estetického doplnenia a zdieľania je vlastnosťou vizuálneho zobrazenia poukázanie na problematiku. Interpretácia svojej myšlienky, názoru či spoločenského faktu optickým javom je zaužívaná súčasť našej spoločnosti. Tlmočením audiovizuálnou formou vznikajú koncepty ako napríklad projekt Holandského dizajnéra Daana Roosegaardeho, ktorý v spolupráci s európskou vesmírnou agentúrou vytvoril projekt, Space waste lab (živé laboratórium vesmírneho odpadu). Pomocou rozsiahleho svetelného výkonu vytvorili exteriérovú performance, kde svietili v smere kusov odpadu pohybujúcich sa v kozmickom priestore. Živá inštalácia, ktorá sa konala 5. októbra v roku 2018 v holandskom meste Almere a tvorila neónové šípky zeleného svetla premietané do neba, vo vzdialenosti 200 až 20 000 kilometrov. Tvorcovia projektu použili technológiu Space waste lab performance, vyvinutú pre poskytovanie informácií v reálnom čase, vďaka čomu nasmerovali zelené svetlá priamo na kusky vesmírneho odpadu. Projekt je akousi „výzvou k akcii“ v ktorom Roosegaarde týmto spôsobom vizualizácie, upozorňuje na prítomnosť vesmírneho odpadu, ktorý na základe pohybu lúčov robí problematiku o to viac realistickejšou. (SPACE WASTE LAB, 2018)

obr. č.1 Space waste lab, 2018

V podstate s rovnakým vizuálnym obrazom, ale z odlišného uhlu pohľadu vznikol aj Roosegaardeov projekt s názvom Windvogel. Svetelná inštalácia pozostávajúca z dvoch svetelných lán, upozorňuje na obnoviteľné energetické zdroje v podobe drakov eliminujúcich svetlo. Draci prepojení káblom s pozemnou stanicou transformujú pohyb na elektrinu a dokážu zásobovať až 200 domácností energiou. Projekt získal cenu Lighting design Dezeen awards 2018 (Svetelný dizajn Dezeen 2018) v Londýne. Prvý krát bol ale prezentovaný v roku 2017 ako súčasť výstavy Icoon Afsluitdijk, ktorej zadávateľom bola Holandská vláda. Štúdio Roosegaarde vyvinulo túto technológiu na základe práce neskorého holandského kozmonauta Wubba Ockelsa. (WINDVOGEL, 2017)

obr. č.2 Space waste lab,

2018 obr. č.3 Windvogel

V poňatí audio (zvukovej) tvorby vznikajú projekty ktorých cieľom býva jednak prezentácia vlastného diela, alebo zmena vnemu prostredia zapríčinením zvukových aspektov. Súhrn disciplín – Akustická ekológia sa zaoberá štúdiom vplyvov zvukového prostredia na bytosti so špecifikáciou na spoločenský život v ktorom žijeme a prirovnáva tento smer k zvukovej krajine. Vníma svet ako kompozíciu v ktorej je každý skladateľom. Aktivita Akustickej ekológie má vylepšovať orchestráciu krajiny v spolupráci s akustickými inžiniermi, amatérmi či profesionálmi v ciele nájsť akustickej auru. Taktiež modulujú postup výskumov podnecovaním poslucháčov variabilnými zvukovými zážitkami. Tak ako je v prostredí modulom bytosť (človek), tak je v akustickom prostredí modulom ľudské ucho a ľudský hlas. Chápanie mimoludských zvukov chce v prvom rade znalosť na rozpoznanie hudby ovplyvnenú etnickým vývojom, hudbu mŕtvych, hudbu sfér svojej empírie ktorá pochádza zo životného prostredia. V modernej spoločnosti vnímame svet predovšetkým vizuálnym zmyslom. Vizuálne informácie vplyvajú na stratu inšpiračného zdroja a narúšajú

myšlienkový proces. Rozšírenie horizontu ostatných vnemov prispieva k rozvíjaniu vnímania v priestore a spektrum priestorových skúseností. (Kyselová, 2009)

2.4 Zvuková (audio) komunikácia vo verejnom priestore

V rámci zmeny vnímania prostredia na území Českej republiky vznikol projekt *Hudba k siréne*, s cieľom vytvárať nové zážitky a podporovať českých skladateľov. Vznikajú nové skladby kde sirénu využívajú ako hudobný nástroj. „Běžně nabízíme projekty určené pro konkrétní místo, někdy i zvukové procházky, kdy účastníky nutíme, aby vnímali svět okolo sebe hlavně ušima a poslouchali to, co běžně nevnímají,“ (Kesslová, 2019)

Premiéra prvého koncertu sa uskutočnila 6. marca 2019, vo Veľkej aule Filozofickej fakulty Univerzity Karlove Vary. Zo strechy miesta koncertu zaznela prostredníctvom sirén prvá skladba projektu, od vysokoškolského pedagóga Miroslava Pudláka, taktiež 3. apríla 2019 skladba Jana Trojana. Koncerty sú živo vysielané stanicou Český rozhlas Vltava, ktorý je zároveň koproducentom hudobného projektu a plánuje vysielat' ďalšie. Taktiež vznikne archív jednotlivých nahrávok na sociálnych sieťach. V súčasnosti je v projekte zahrnutých šesť súdobých skladateľov, ktorých koncerty sa uskutočnia na niekoľkých miestach Prahy i mimo nej. (Operaplus, 2019)

2.4.1 Obecný rozhlas

Rozhlas (amplión) je zariadenie šíriace informácie zvyčajne na území obcí alebo miest. Signál vedený dvojdrôtovým (starší) alebo bezdrôtovým systémom pokrýva obec a nadobúda priamy kontakt s prijímateľom. Zvukom šíriaca sa informácia pokrýva éter v poňatí charakteristického znenia rozhlasu. Tento systém je v súčasnosti aplikovaný v rôznych iných objektoch či verejných priestoroch, ako napríklad supermarket, nemocnice, vlakové/autobusové stanice alebo športové zariadenia. Mimo zdieľania informácií či hudby slúži na vysielanie evakuačných či poplachových správ. (RASPRO s.r.o)

2.4.2 Varovné signály v rozhlasoch

Každú prvú stredu v mesiaci zaznieva test sirén ktoré v prípade potreby upozorňujú občanov o možnom blížiacom sa nebezpečenstve. Málokto im rozumie čo je pri dĺžke ich existencie v spoločnosti nie veľmi priaznivým faktom.

obr. č. 4 typy sirén

Všeobecná výstraha varuje 140 sekundovým **kolísavým** tónom pred hroziacim nebezpečím v dôsledku úniku nebezpečných látok a pod. Rozsah územia zdieľaného sirénou závisí od veľkosti zasiahnutej oblasti haváriu, čo môže byť v okolí miesta prípadu, na území mesta/obce/kraja alebo na území republiky. Pre zasiahnutie čo najväčšieho počtu ľudí sa signál môže opakovať v trojminútových intervaloch. V rozličných prípadoch je s poplachom pripojená aj verbálna informácia v týchto podobách:

- „Všeobecná výstraha, všeobecná výstraha, všeobecná výstraha. Sledujte vysílání Českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Všeobecná výstraha, všeobecná výstraha, všeobecná výstraha.“
- „Nebezpečí zátopové vlny, nebezpečí zátopové vlny. Ohrožení zátopovou vlnou. Sledujte vysílání Českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Nebezpečí zátopové vlny, nebezpečí zátopové vlny.“
- „Chemická havárie, chemická havárie, chemická havárie. Ohrožení únikem škodlivin. Sledujte vysílání Českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Chemická havárie, chemická havárie, chemická havárie.“
- „Radiální havárie, radiální havárie, radiální havárie. Ohrožení únikem radioaktivních látek. Sledujte vysílání Českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Radiální havárie, radiální havárie, radiální havárie.“
- „Konec poplachu, konec poplachu, konec poplachu. Sledujte vysílání Českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Konec poplachu, konec poplachu, konec poplachu.“

(VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA, 2001)

Skúška sirén prebieha každú prvú stredu v mesiaci medzi 12:00 a 12:15. Prebieha stálym tónom rovnako dlho ako všeobecná výstraha, čiže 140 sekúnd. Popri mimoriadnych skúškach sa pripája verbálna časť v znení:

- „Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén. Právě proběhla zkouška sirén. Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén.“
(SKÚŠKA SIRÉN, 2002)

Pri snahe o vytvorenie miestneho návyku obyvateľov sa taktiež zakladá skupina odporcov skúšok sirén, so zdieľanou myšlienkou, že v prípade ohrozenia ľudia nebudú reagovať. Pravdou však je že v prípade skutočného ohrozenia, by zariadenie sirén vysielalo odlišný (**kolísavý**) interval. Okrem všeobecnej výstrahy a skúšky sirén existuje tretí druh signálu a tou je požiarne poplach. V súčasnosti však od tohto poplachu niektoré obce odstupujú a sirénu nahradzujú automatickým hovorom alebo SMS správou. Tón s jedným prerušením s imitáciou volania „HÓ-RÍ“ pretrváva po 60 sekúnd, s prípadným pripojením verbálnej informácie:

- „Požární poplach, požární poplach, požární poplach. Svolání hasičů, svolání hasičů. Byl vyhlášen požární poplach, požární poplach.“
(POŽIARNY POPLACH, 2002)

2.5 Vizualne znaky

Súčasná spoločnosť rovnako ako jej predkovia, intuitívne vyznačuje miesta na ktorých žila minulá rada generácií. Silu miest našich predchodcov citovo vnímame, na základe čoho dochádza k určitej komunikácii medzi generáciami. Takýto spôsob označenia môže mať v 21. stor. rôznorodé výrazy. V minulosti odohrané udalosti je potreba udržiavať v povedomí či už sa jedná o historické alebo umelecké kultúrne dedičstvo. Pokiaľ sa na to pozrieme z hľadiska spoločnosti, môžeme oba tieto odvetvia vnímať ako jeden, no potrebujeme poznať súdobý „jazyk“ pre jej zdieľanie. V nasledujúcich kapitolách akademická práca uvádza príklady vizuálneho označenia piety ponímanú rôznymi spôsobmi.

Žijeme konzumným spôsobom života keď je čoraz viac pociťovaný úpadok tradičného hodnotového systému. Medzi ostatnými aj v zobrazovaní sa stala primárnym faktorom móda, predaj... značka. Tento princíp sa však nedokázal posledné dva storočia naplno presadiť pre teologické práva vtedajšej doby. Zoslabením vplyvu kresťanského presvedčenia tieto bariéry pominuli. Ideový režim, ktorého sa ľudia držali, sa pomaly stal spotrebným a nahraditeľným presne ako auto alebo byt. V konečnom dôsledku sme svedkami modernizácie kde sa ľudstvo nasmerovalo k nezávislosti zastúpené osobným úsilím splnenia túžby jednotlivcov. (LIPOVETSKY,2004)

Zatiaľ čo v minulosti vo výtvarných dielach umelci interpretovali gestá a myšlienky pomocou skrytých symbolov, tak umenie začiatkom 20. storočia prešlo značným ale prirodzeným vývojom v smere zobrazenia. Záujem o znak ako o identitu ktorá je schopná sa samostatne vyvíjať bol vo svojej podstate prechod k modernizmu. Vančát v knihe Tvorba vizuálneho zobrazení uvádza ako Michal Foucault interpretuje spôsob Kandinského cesty k autonómnejmu znaku: „*Čáry a barvy jsou věci, nejsou o nic víc ani méně předmety jako kostel, most nebo jezdec se svým lukem.*“ (VANČÁT, 2000, s.46)

Otázky týkajúce sa autonómii znakov a zobrazenia skutočnosti viedli k dôrazu na **subjekt – znak**, čiže vplyv subjektu na výsledok vnímania skutočnosti. V zámere o interpretáciu dochádza k redukovaniu autonómie duchovných kvalít, no týmto spôsobom vlastne vytvára umenie návod k interpretovaniu sociálnej a ideovej situácie. V zidealizovanom prístupe k zobrazeniu reálneho, je nemožné transformovať materiálnu stránku na duchovnú. Snaha o nájdenie jednej roviny medzi duchovnom a prostredím spočíva v tom, že duchovno je často hľadané aj v hmote. Tieto dva prístupy môžu byť akokoľvek odlišné, **ich spoločnou črtou stále zostáva tendenčný odraz medzi skutočnosťou a dielom.** (VANČÁT, 2000)

2.6 Vizuálne znaky (symboly) vo verejnom priestore

Za rozdielny prístup vizuálneho značenia, môžeme vnímať aj pomníčky tragických udalostí (havárií) pri cestách. Ich výskyt na miestach väčšinou s kresťanskou minulosťou, sa za posledných pätnásť rokov znásobil. Aj keď dopravné nehody na cestách sa v porovnaní so 60. rokmi minulého storočia znížili. Taktiež nastali podobné zmeny v prístupe k tematike súvisiacej so smrťou. V polovici 20.storočia prevládala v tomto smere skôr snaha o odovzdanie tabuizovanej témy príslušnej inštitúcii či odborníkovi, a emócie spôsobené úmrtím

blízkeho sa z verejného priestoru potlačili do súkromia. Vytváraním týchto vizuálnych znakov dochádza k spoločenskému vyjadrovaniu vo verejnom priestore, tým sa tento spôsob vizuálneho zdieľania stáva kolektívnym. Trúchlenie ľudia prekonávajú aj vďaka rôznym predmetom, umiestnených pri pietnych miestach (napr. Kríž: ako symbol prepojenosti neba a zeme, fotografia, odkaz, kvety atď.). Či už založené na náboženskom alebo osobnom podnete tieto predmety sú trúchliacim vnímané ako akási fyzická schránka človeka ktorý tú svoju už opustil. Vďaka týmto pietnym symbolom dané miesta dostávajú určitý aspekt. Faktom ale je že pietny symbol je významovo rozoznatelný často len pre rovnaký alebo podobný národ. (Daňková, 2013)

Zhmotnený duch miesta vo forme priestorovej inštalácie je aj pamätník na brehu Dunaja od sochára Gyulu Pauera a režiséra Cana Togaye. Železné topánky umiestnené priamo na mieste masakru Židov 19. decembra v roku 1944, pripomína v Budapešti silné vojnové udalosti. Jednou z obetí tejto tragickej udalosti bol aj Miklós Voglhut. Jazzového a kabaretného speváka nezachránilo pred krutosťou maďarskej Strany Šípových krížov, ani uzavretie manželstva s katolíčkou Katalin Szöke, ani zmena mena na Miklós Vig. Skupina židov zviazaná a vyzlečená do naha, bola nútená pochodovať na brehu rieky. Nakoniec ich telá po donútení vyzutia topánok padli do vln po zásahoch guľometom. Pamätná expozícia je skupinou šesťdesiatich topánok vytvorených Pauerom, modelované presne podľa topánok z roku 1940. (Origjanska, 2018)

obr.č. 5 pamätná expozícia, Budapešť

Strana Šípových krížov, (Nyilaskeresztes Párt Hungarista Mozgalom, NYKP) bola antisemitická maďarská nacistická strana, ktorá vznikla 15. marca 1939. Tristotisíc členná skupina bola v roku 1944 oficiálne zrušená, ale naďalej pokračovala svoju činnosť v ilegale. K moci sa znovu dostali v októbri 1944 v období Maďarského štátu. Polovica židov žijúcich v Budapešti prišla zapríčinením tejto skupiny o život a niekoľko žien, detí a starých ľudí bolo deportovaných do koncentračných táborov. Strana Šípových krížov zastávala hoci fašistické a xenofóbne názory, od nemeckého nacizmu ju líšili ideologické názory vychádzajúce z kresťanskej viery. Medzi voličov tejto skupiny patrili predovšetkým nacionalisti vojaci či vojenský pracovníci. Definitívne rozpustenie skupiny bolo prvého mája 1945. (Nyilaskeresztes Párt, 2019)

3 SRDCE

*Srdce má svoje dôvody,
ktoré rozum nepozná.*

B. Pascal

Srdce ktoré je orgánom samostatného života, bije bez prestávky priam nevšimnuteľným spôsobom približne 60-100 krát za minútu a asi 100 000 krát za deň. Pracuje nezávisle na našej vôli pomocou vlastného nervového systému. Predstavuje niečo pozoruhodné a evokuje takpovediac prameň života. (Høystad, 2011)

Nie je jednoduché popísať čo vlastne predstavuje. Keď vyslovíme slovo **srdce**, v myslí si predstavíme ľudský orgán, alebo srdce ako symbol, nakreslený napríklad dieťaťom? Pokiaľ sa nejedná a medicínsku tematiku, väčšinou hovoríme o srdci ako o symbole, obraze. Ak nás trápi zlé svedomie, alebo sme napríklad sklamaný často to vnímame ako „*bodnutie do srdca*“. Najčastejšou percepciou je ale láska, vášeň, rôzne druhy pocitov. Milostné trápenie, zamilovanie či súcit sú zmyslové reakcie ktoré srdce uskladňuje, toho dôvodom sa stáva srdce symptómom týchto pocitov. Vypadá to tak že môže byť naplnené všetkými druhmi predstáv a pocitov ktoré sú kde tam tvorivé, inde zas ničivé. To že srdce reaguje na emóciu, silu mysle či duševnú záťaž rýchlosťou a intenzitou srdečného tepu objavili už starí Indovia, Egypťania či Číňania. Pretože bol tento fakt pred ľudstvom dlho utajovaný, považovali srdce za sídlo duše a vysvetľovali si tým radu iných schopností. Tým je, bolo aj vždy bude srdce inšpiráciou pre mnoho metafor vo všetkých odvetviach.

Pravdou však je že srdce tak ako aj náš projekt, je v porovnaní s vizuálnym vnemom zvukovo omnoho hodnotnejší.

3.1 Srdce v histórii

Srdce, ktoré nám bije v hrudníku svojim typickým rytmom je pre kultúru ľudstva už od počiatku človeka veľkou záhadou. Písomné pramene ktoré pochádzajú už z Mezopotámie z doby 3000 p.n.l hovoria o duševnom zmysle. Väčšina náboženstiev pripisuje vlastnosti srdca spojené s posmrtným životom a v spojitosti s morálnymi hodnotami. (Høystad, 2011)

V minulosti veľa vyspelých civilizácií vnímalo srdce ako sídlo životného princípu, za hnačiu silu či orgán pocitu. Jeden z najstarších zobrazení srdca zachytáva Olmécká nádoba v tvaru srdca (Mexiko, okolo roku 1000 p.n.l.). (Hořejší, 2015) V starovekom Egypte dbali na to aby si svoje srdce brali so sebou až do záhrobia. Bolo uctievané ako domov inteligencie a osobnosti, preto ho aj ponechávali vo vnútri mumifikovaných tiel a odstupom času oddelene ukladali do antropomorfických nádob. Egypťania verili myšlienke, že počas celého života sa do srdca zaznamenávajú zlé a dobré činy, to bolo dôvodom prečo bolo srdce po smrti tak vážené. V porovnaní Egypťanov so staročínskou kultúrou, v ktorej hralo srdce primárnu rolu a riadilo všetky životné pochody, malo srdce v ich vnímaní sedem zmyslových otvorov tzv. srdečné oči. Úlohou doktorov bolo udržiavať všetky tieto oči otvorené a zabezpečiť tým voľné prúdenie energií medzi srdcom, očami a mozgom. (Hořejší, 2015) V neposlednej rade je zaujímavé spomenúť Aztékov v strednej Amerike. Srdce bolo pre nich stredom životnej sily, viery a úrodnej pôdy ktorú si zaistovali vyrezávaním srdca živým ľuďom. Ešte bijúce srdce obetovali bohu Slnka. Podľa kňazov malo schopnosť udržiavať slnko pri jeho každo- dennej púti na zemi. Aztécka kultúra bola predovšetkým výrazne krutá, krvavá. V dnešnej dobe je ťažké pochopiť, že i kruté a desivé veci môžu pre kultúru hlavným faktorom.

Jedinečným zdrojom pre históriu srdca s veľkým časovým rozpätím a vývojom prameniácim od Homérových čias asi 700 p.n.l. Jeho diela majú umeleckú a tematickú hodnotu. Toto obdobie neprinieslo len rozvoj kultúry, filozofie či vedy, ale viedlo človeka k poznaniu samého seba. Tieto hlboké zmeny v obraze vnímania ľudstva vďačia v prvom rade vzniku písma a jeho kultúry. Zavedenie písma je charakterizované ako prechod od mýtov k rozumu a racionálnemu uvažovaniu. Jeho pomocou človek prichádza do reflexie sám so sebou. Je tým tiež možné povedať že je objavené psyché (duša) ktorá je považovaná za katalyzátor alebo prostriedok ako chápať seba samého. Tak človek prichádzal na to že žije v duševnom svete, má sám schopnosť myslieť a uvažovať zároveň s telesným fungovaním. Historik zameriavajúci sa na kultúru Bruno Snell ako jeden s prvých vysvetlil pojmami človeka v období medzi Homérom a Platónom. Vo svojom diele *Die Entdeckung des Geistes* vysvetľuje rozdiel medzi duševnom a psyché. Tvrdil že duševno je niečo čo k človeku prichádza z vonka, zatiaľ čo psyché je niečo vnútorné, čo človek sám v sebe objavuje a konštruuje tak aby kontroloval sily ktoré v ňom utkvievajú. Tento historický skok sa stal rozhodujúcim a premieňa tak ako povahu aj city človeka. (Høystad, 2011) Srdce, ako symbol lásky, sa podľa niektorých teoretikov pripisuje rastline Silphium, ktorá sa používala ako afrodisiakum.

Má sa za to, že Kyréna, pôvod rastu a vývozu tejto rastliny bola až do založenia Alexandrie najbohatším mestom Afriky. (Hořejší, 2015)

3.2 Symbol srdca vo verejnom priestore

Je viac ako jasné, že pohľad na symbol srdca nám vo väčšine prípadov evokuje lásku. Srdce prebodnuté amorovým šípom alebo doplnený o iniciály: E (Erika) + D (Denis) = VL (veľká láska) je tradičné vizuálne poňatie ktoré je vo väčšine prípadoch tvorené mladou generáciou, ktorá toto vyjadrovacie gesto poňala pravdepodobne od svojho okolia predchodcov. Takáto forma zdieľania zanecháva veľký citový prežitok pre ľudí hlavne v mladom veku. Vyjadrenie lásky v priestore sa dokáže vzťahovať aj na miesta spoločnosťou tak charakterizované. (Daňková, 2013)

Vizuálna svetelná inštalácia ktorá vyjadruje námet srdcového tepu vo verejnom priestore je svetelná inštalácia na budove Novej Scény Národného divadla ktorého architektom je K. Pragera. Zadaním projektu pre Inštitút svetelného dizajnu bolo oživiť fasádu vizuálnym spôsobom. Cieľom bolo roztepať srdce pod plášťom NS. Základným konceptom bola skúška presvietenia dlaždíc a zaistenie postupu potrebných realizačných krokov. Podľa otestovaných svetelných zdrojov a vlastností materiálu z ktorej je fasáda vytvorená, zvolili autori plošné osvetlenie z vnútra. Pri tejto variante bolo nutné myslieť aj na vylučovanie teploty svetiel, pretože vzdialenosť medzi osvetľovaním a vonkajším plášťom fasády bola malá. Ako na svojej webovej stránke uvádza Inštitút svetelného dizajnu priebeh realizácie trval približne tri mesiace, preto bolo výhodnejšie svietidlá kúpiť nie vypožičiavať. Samotná inštalácia bola obmedzená o manipulačný priestor preto bolo potrebné pracovať systematicky. Medzi ďalšie obecné koncepčné postupy patrili aj eliminovanie ciest káblového vedenia, doprava, verejné osvetlenie alebo svetelný smog. (INSTITUT SVĚTELNÉHO DESIGNU)

Jedna zo skupinových performance na tému srdce, bola realizovaná na táborte Letavy (Letný tábor výtvarníkov), ktorú každoročne na Kokave Línii (okres Rimavská Sobota) organizuje Základná umelecká škola v Rimavskej Sobote (ZUŠ). Vlnajším rokom to bol 33. ročník na ktorom organizátori zapojili umelcov pracujúcich vo vtedajších dielňach. Cieľom skupinovej akcie bolo mimo spojenia mladých ľudí aj akési roztepanie srdca tejto umeleckej komunity. Výsledkom bol dronom snímaný videozáznam, ktorý bol spracovaný do nasledujúceho dňa a v zapätí premietaný počas vernisáže ateliérových prác vzniknutých

počas týždňa. Úlohou každého jednotlivca bolo svietiť do rozličných smerov ľubovoľným zdrojom a v kombinácii zapínania a zhasínania imitovať tlkot srdca. (AUTOR, 2019)

obr.č. 6 realizácia, Letavy, 2018

II. PRAKTICKÁ ČÁST

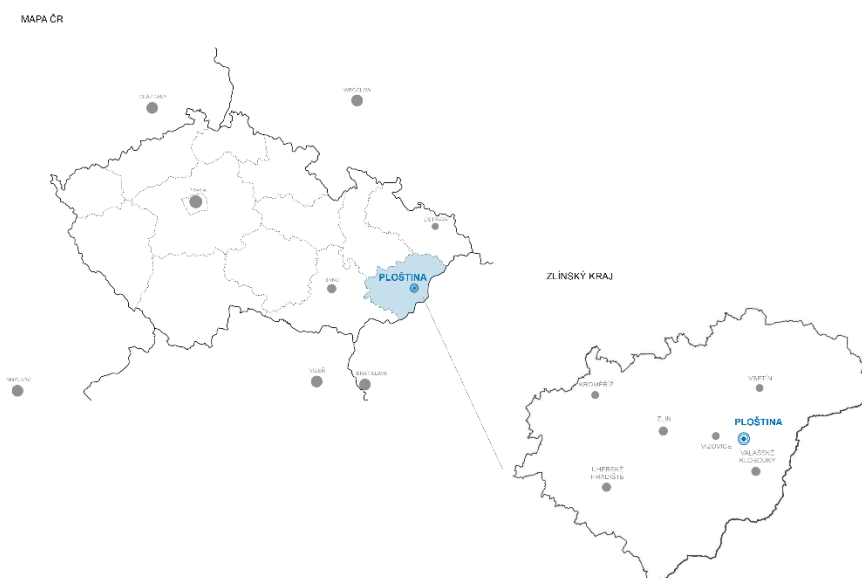
4 EXPOZICE PLOŠTINA

Kapitola štyri oboznamuje s metodológiou pracovného postupu. Vysvetľuje pozíciu riešeného verejného priestoru a prácu s ním.

Diplomovú prácu rozdeľujem v praktickej časti na tri rozličné kapitoly ktoré sa jedna od druhej odvíjajú:

- Pôvodné zadanie
- Priestorová inštalácia
- Srdce v rozhlasech

Každá z nich opisuje jeden časový úsek v ktorom vizualizuje podobu, meniacu sa na základe informácií nadobudnutých počas rešerše. Priebeh projektu bol od začiatku vedený na veľmi skromných a úprimných podnetoch jednak pre druh historickej témy, no v prvej rade pre vzácný osobný kontakt s verejnosťou.

obr. č.7 lokalizácia Ploštiny

Ploština – Národný kultúrny pamätník, dva kilometre od obce Drnovice, neďaleko Valašských Klobúkov na Morave. Na tomto mieste sa v minulosti nachádzala osada pasienkarov, ktorá bola 19. Apríla 1945 vypálená nemeckým vojskom. Mimo jej historickej minulosti dominuje aj silnou energiou prevládajúcou v tomto hornatom okolí obklopenom lesmi. Zo spoločenského hľadiska je jej súčasná podoba je už niekoľko rokov nemeniaca a predstavuje štyri prvky ktorých turistický dosah pokrýva isté cieľové skupiny zo širšieho okolia a viac-menej všetky vekové kategórie:

- Památník protifašistického odboja (ing. architekt Š. Zelina, sochár F. Štábl, r.1975)
- Kaplnka Panny Marie bolestnej (1947)
- Múzeum Ploština (Muzeum jihovýchodní Moravy v Zlíně)
- Amfiteáter

obr. č.8 památník, archív autora, 2018

obr. č.9 kaplnka, archív autora, 2018

obr. č.10 múzeum, archív autora, 2018

obr. č.11 amfiteáter, archív autora, 2018

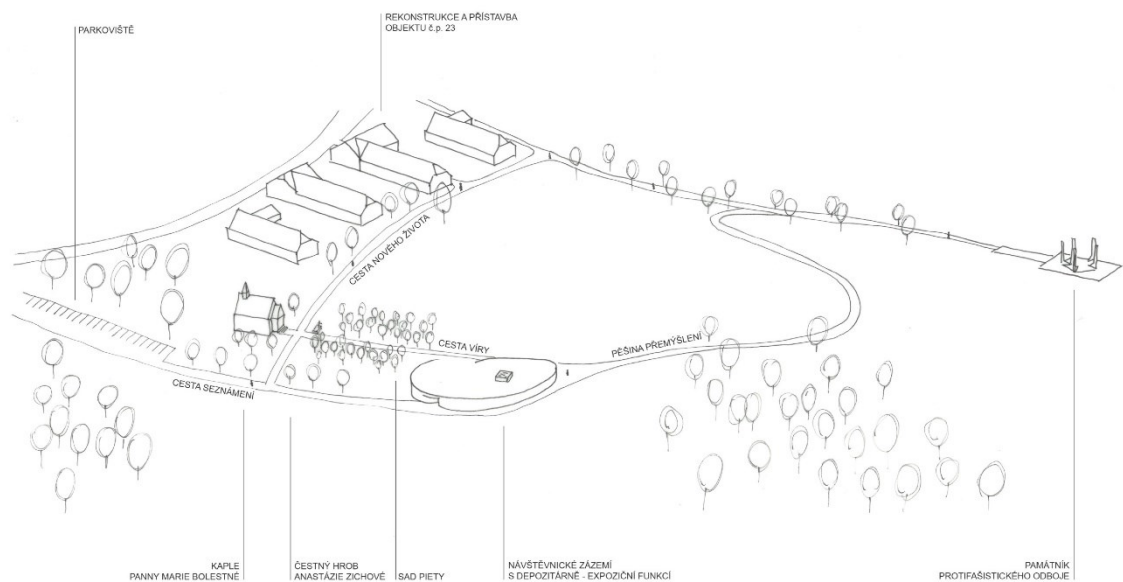
Prvky areálu na Ploštine dominujú akýmsi komunistickým charakterom, ktoré vznikli po druhej svetovej vojne. Podoba múzea ktoré má prerozprávať príbeh Ploštiny, už pravdepodobne nepredáva informácie súdobej verejnosti a už vôbec nie mladým generáciám.

4.1 Pôvodné zadanie

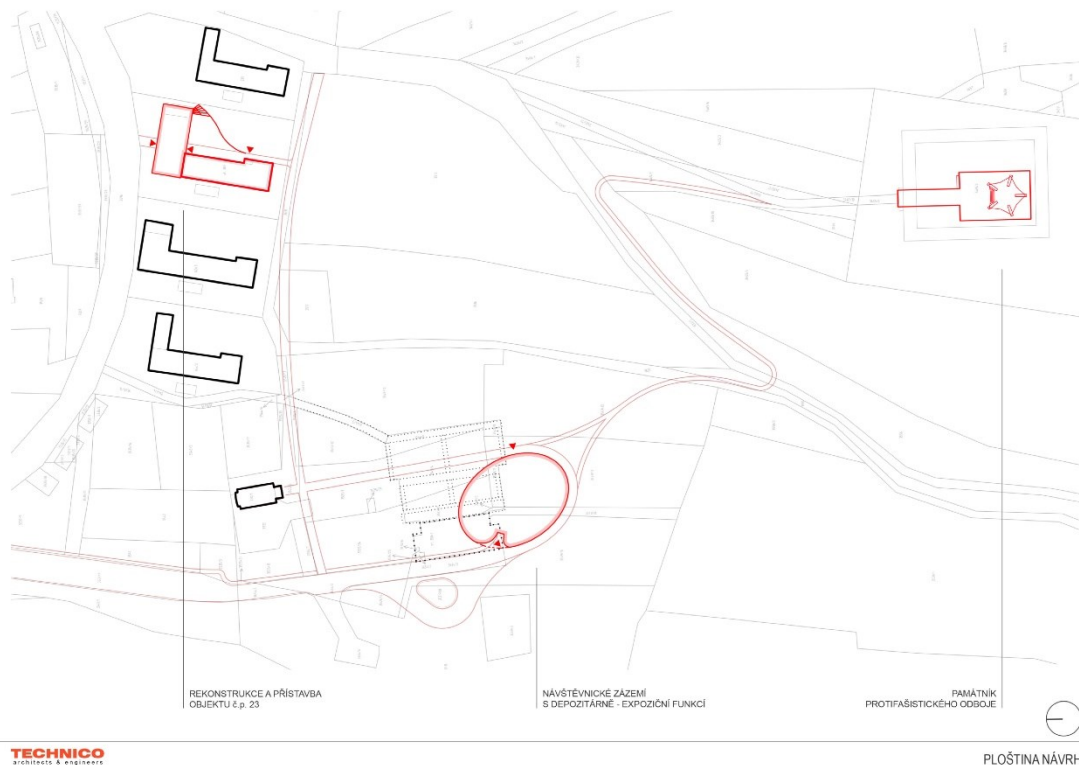
obr. č.12 návrh múzea, TECHNICO Opava s.r.o.

Zadanie diplomovej práce Expozice Ploština sme obdržali na ateliéri Prostorovej Tvorby, od doc. Ing. arch. Michaela Klanga, CSc.. Téma vyplývala z existujúceho konceptu vypracovaného firmou TECHNICO Opava s.r.o., v ktorom vrátane libreta rozvrhujú nový koncept Ploštiny.

obr. č.13 areál Ploštiny, TECHNICO Opava s.r.o.

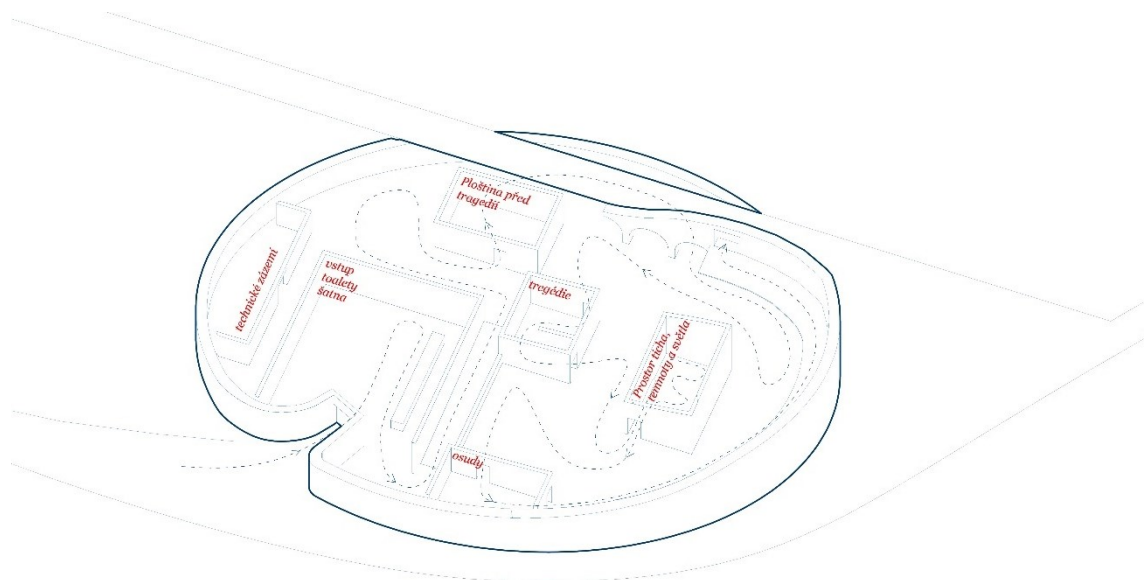
Stretnutím s „náměstkem hejtmána Zlínskeho kraje“, nám boli predané potrebné dokumenty k uchopeniu konceptu z architektonickej stránky. Súčasťou realizačného plánu je aj návrh múzea elipsového pôdorysu, čiastočne integrované v teréne. V areáli Ploštiny, je to približne na aktuálnom umiestnení amfiteátru.(obr.)

obr. č.14 areál Ploštiny, TECHNICO Opava s.r.o.

Koncept je navrhnutý tak, aby chronologicky odovzdával historický chod diania života na Ploštine. Je to akási forma náučného chodníka, prepojená s prostredím. Návštevník prechádza cez určité časové obdobia rozdelené do samostatných priestorov (obr.), ktoré ho oboznamujú so životom pred tragédiou, opisujú samostatnú tragédiu a následne život po nej. Náučný chodník má po výstupe z interiéru dve napájajúce sa cesty, z ktorej jedna vedie ku Kaplnke Panny Marie bolestnej cez výsadbu stromov na počesť každej obeť, druhá vedie k Pamätníku protifašistického odboja. Vo svojej podstate ale celý areál tvorí okruh, ktorý mimo spomínaných miest dopĺňa zrekonštruovaná budova aktuálneho múzea, variabilne slúžiaca na edukačné účely v interiéri a exteriéry. Naším zadaním magisterskej práce bolo s vlastným poňatím primárne interiérovej časti, navrhnuť ľubovoľnú expozíciu, vzťahovať pozornosť hlavne na interaktívne a audiovizuálne médiá a prispieť výsledkom do vývoja tohto architektonického konceptu. Po vyhodnotení získaných informácií sme sa zozna-

movali s projektem a pojímali ho každý vlastním způsobem. Nadobudnuté poznatky ohľadom, piety pre osud Valašských obcí sme transformovali od začiatku do zmyslov a duchovných vyjadrení. Spoločne s Martinom Ciznerom sme diskusiou objavovali morálne hodnoty v súvislosti so zadaním témy. Z hľadiska povinných akademických termínov sme k ďalšiemu pokroku práce potrebovali širší popis, ktorý nebol dodaný. Absencia architektonických rozmerov následné viedla k pozmenení zadania akademickej práce doc. Ing. arch. Michaelom Klangom, CSc. a vznikom myšlienok tvorby v exteriéry, dostala označenie happeningu.

obr. č.15 návrh múzea, TECHNICO Opava s.r.o.

4.2 Návrhy

Prvé kroky pre projekt boli zahájené **8.10 2018** návštevou Štátneho okresného archívu Zlín v Klečůvke (Želechovice nad Dřevnicí-Klečůvka), následne dva dni po tom **10.10 2018** sme navštívili Ploštinu s cieľom zdokumentovania a zoznámenia sa s priestorom. Vytvorením prehľadu o Valašsku a návštevami úzkeho okolia sme sa stotožňovali s genius loci regiónu. Základné podklady pre rešerš mimo návštev, boli následne rozvíjané v kombinácií s webovými stránkami, knihami a pod.

obr.č.16 Envicentrum Pro krajinu, archív autora 2018

obr.č.17 múzeum Ploština, archív autora 2018

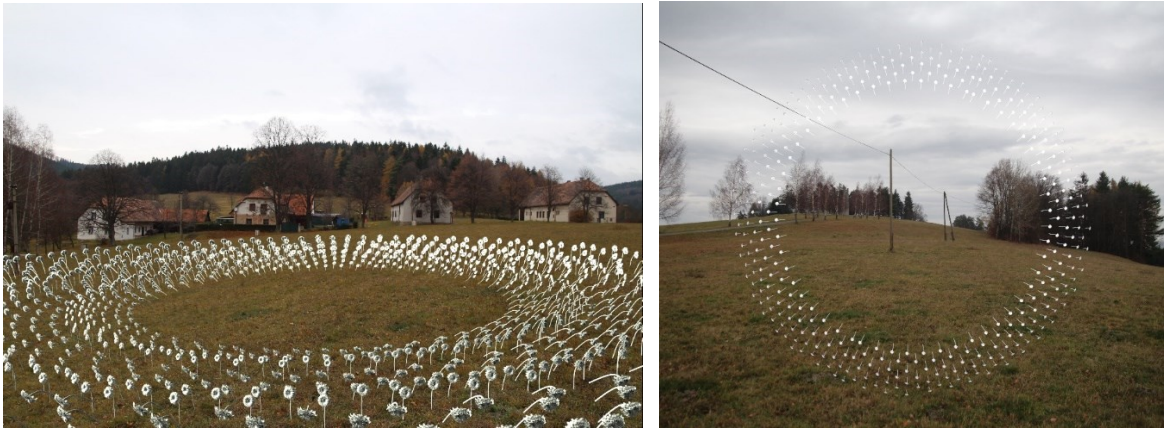
Mám za to že zoznámenie sa s tragickou históriou obcí na Valašsku, istým spôsobom vytvorilo nutkanie na tvorbu niečoho výraznejšieho. Myslím si že to bolo zárodkom jednej s hlavných ambícií: **dostať tieto udalosti do povedomia ľudí**. Tak výskum nabral smer vizuálneho stvárnenia *psyché* v exteriéri.

obr.č.18 návrh 1, autor 2018

K prvým návrhom ma inšpirovali vety z knihy *Ploština žaluje*: „Zdejší kraj se stal nebezpečným maďarským i německým vojenským kolonám, že na mapách německých důstojníků

byl tento hraj obkreslen červeným kolečkem.“ (obr. č.18) a „Tím je osud Ploštiny zapečetěn a nachází strašná bouře“ (obr.č.) (Růčka, 2016) V podstate išlo o myšlienku stvárnenia pocitov materiálnou štúdiou a prekryvaním.Príklady návrhov vnímam ako neoddeliteľný súbor cvičení pre postup v projekte.

obr.č.19 návrh 2, autor 2018

Podobným spôsobom len v smere hľadania symboliky, vznikla aj varianta s použitím *kvetov* (obr. č.19), ako znázornenie úcty, spôsobom akým je to predovšetkým v našej kultúre zaužívané. S úvahou kvetu sa objavovala myšlienka spojenia s verejnosťou. Snahou bolo gesto „prinesenia kvetu na hrob pre uctenie pamiatky“ previezť do interaktívnej podoby. Návštevník by sa mohol stať súčasťou projektu čo by dopomohlo k šíreniu myšlienky. K premietaniu množiacich sa kvetov na základe účasti ľudí, na kaplnku Panny Marie

obr. č.20 budova firmy PREDIKO, autor 2018

obr. č.21 hist. fotografia

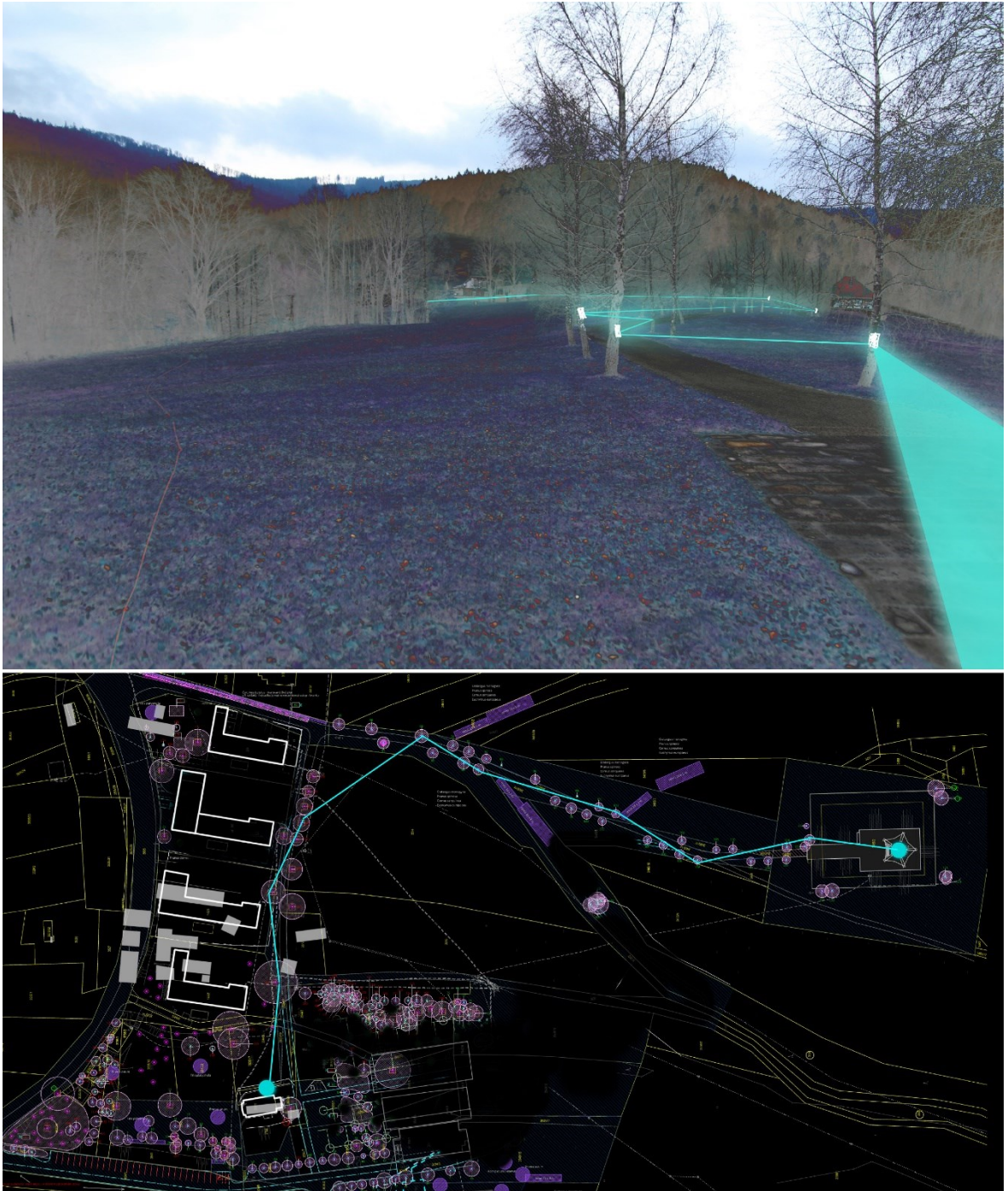
bolestnej ma inšpiroval nočný vizuál budovy Centra prenatálnej diagnostiky PREDIKO s.r.o. v Zlíne. O návrhoch sa začína čoraz viac hovoriť ako o práci s verejnosťou. Uvedomením si nevyhnutnosti zapájania ľudí do expozície pre odovzdanie odkazu, prinášalo nové uhly pohľadu a vnímania.

obr. č.22 návrh 1, autor 2018

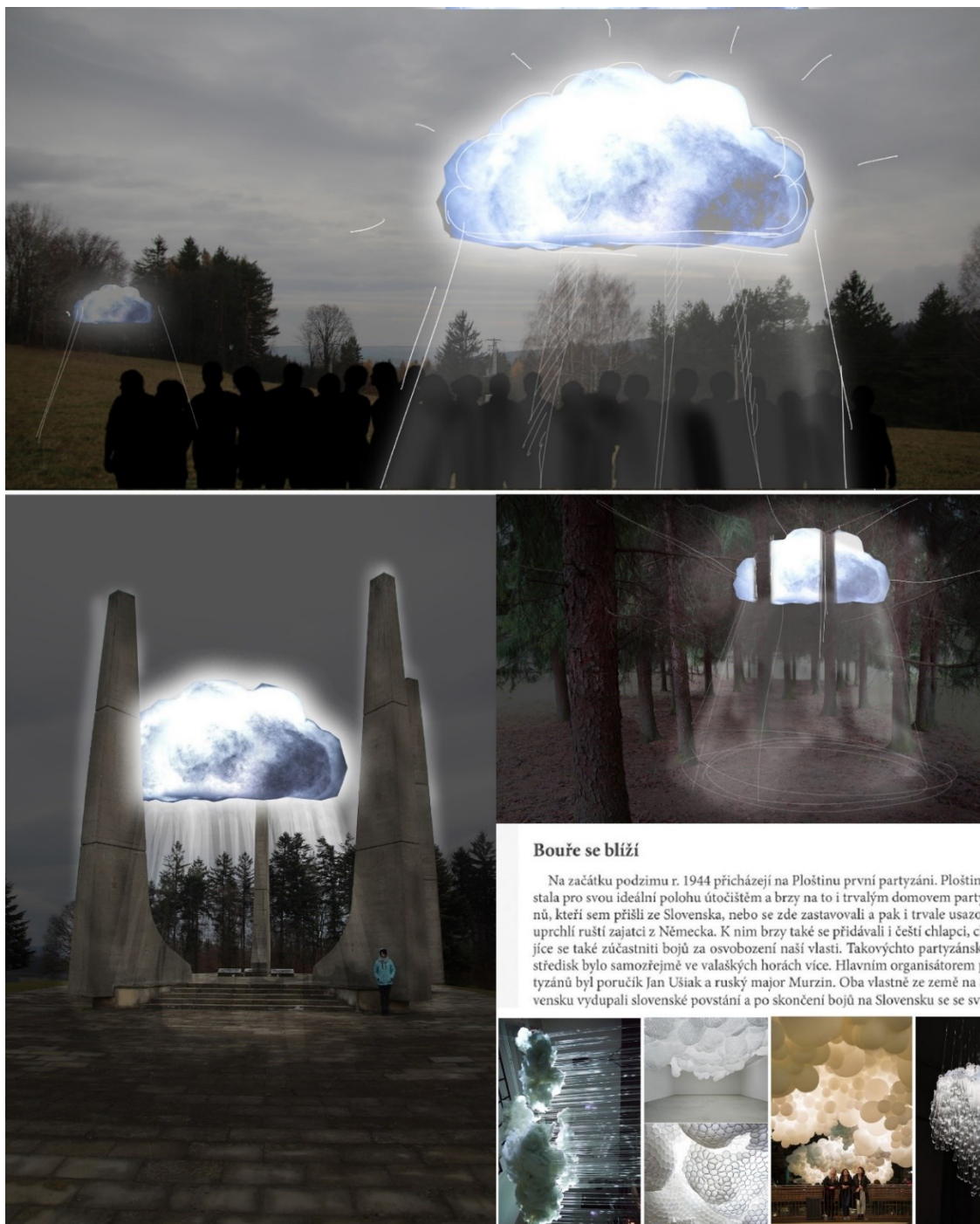
Návrh (obr. č.23) spočíval v integrovaní ľudí do projektu. Ich úlohou bolo nasmerovanie zrkadiel na pohyblivom kĺbe, umiestnených na stromoch (brezách) kopírujúcich cestu ku pamätníku. Poukázaním a prepojením dvoch existujúcich prvkov na Ploštine, sa vyzdvihovala ich podstata a historický kontext. Charakter nápadov sa neustále točil okolo istého pochmúrneho poňatia. Písomné dokumenty i filmy : *Smrt si říká Engelchen*, 1963 (filmová adaptácia knihy: MŇAČKO, Ladislav, 1959. *Smrt si říká Engelchen: román.*) a *Ploština* –

krvavá paseka: dokumentárna dráma, 2003) poukazovali na vážnosť témy, ktoré bolo poňaté dramatickým spôsobom ktorú bolo ťažké poňať.

obr. č.23 návrh 2, autor 2018

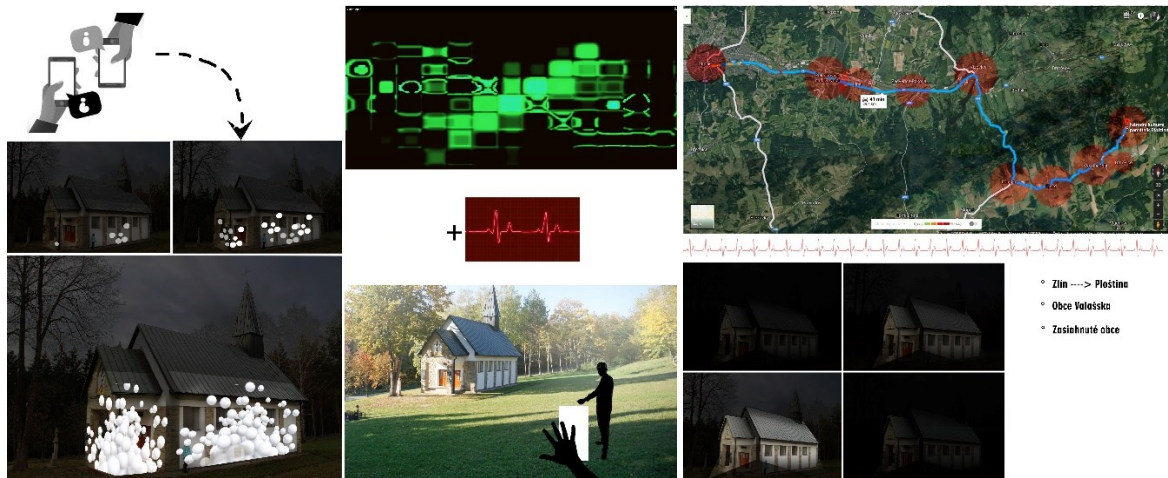

Bouře se blíží

Na začátku podzimu r. 1944 přicházejí na Ploštinu první partyzáni. Ploština stala pro svou ideální polohu útočištěm a brzy na to i trvalým domovem partyzánů, kteří sem přišli ze Slovenska, nebo se zde zastavovali a pak i trvale usazovali. K nim brzy také se přidávali i čeští chlápci, chýjící se také zúčastnit bojů za osvobození naší vlasti. Takovýto partyzánský středisk bylo samozřejmě ve valašských horách více. Hlavním organizátorem partyzánů byl poručík Jan Ušiak a ruský major Murzin. Oba vlastně ze země na Slovensku vydupali slovenské povstání a po skončení bojů na Slovensku se se svými

obr. č.24 návrh 3, autor 2018

5 INTERAKTÍVNA PRIESTOROVÁ INŠTALÁCIA

obr.č. 25 koncept, autor 2018

Námet uchopený z pôvodného zadania (interakcia) premiestnený do exteriéru, charakterizuje kapitolu priestorovej inštalácie. Počas predošlých mesiacov bolo zistené, že je potreba oveľa efektívnejšiu formu zdieľania, preto sme si rozširovali obzory ohľadom priestoru a zisťovali dostupné miesta aj v Zlíne. V momente čo bol projekt poňatý ako happening (na základe zapojenia verejnosti ktorá by ovplyvňovala, možno aj vytvárala svojou prítomnosťou vizuál výsledku) sme si uvedomili časové stiesnenie a podvedome zrovnávali naše návrhy pre možnosť spojenia v jednu udalosť.

5.1 Koncept Ploština

Jednou zo zidealizovaných miest bola Platforma Baťovho inštitútu 14-15. Zistením dostupnosti plochy na (zatiaľ len predbežne) stanovený dátum (19-21. 4 2019), sme ako výsledok zimného semestra vytvorili prvý oficiálny koncept súboru inštalácií, ktorý priblíži užívateľom interaktívnou umeleckou formou tragédiu Ploštiny. Úvahy o inštalácii v Zlíne vznikali na základe poňatia šírenia informácií vo forme verejného spamu. Spôsob ako dostať fakty z bodu A (Ploština), do bodu B (Zlín) dostal niekoľko podôb. V dosiahnutí poznatkov o ďalších obciach v ktorých sa odohrali tragédie podobné Ploštine bol projekt vnímaný vo väčšej mierke.

Rozčlenením problematiky na **vizuálnu a zvukovú** časť sa hľadala metóda ako si získať pozornosť ľudí, na základe optického alebo zvukového vplyvu. Pojímali sme väčší okruh Moravy, presnejšie cestu medzi Zlínom a Ploštinou.. Forma vyznačenia trasy medzi

týmito dvomi bodmi, riešila prvok ktorou disponuje každá obec tejto trasy (obecné rozhlas, autobusové zastávky, pouličné osvetlenie, námestia, infopanely atď.) . Kombináciou variant vo výsledku zvukových, obrazových a dotykových prvkov bol vytvorený koncept zo základných bodov:

- **Zdieľanie**
- **Inštalácia**
- **Obraz**
- **Zvuk**
- **Doména**

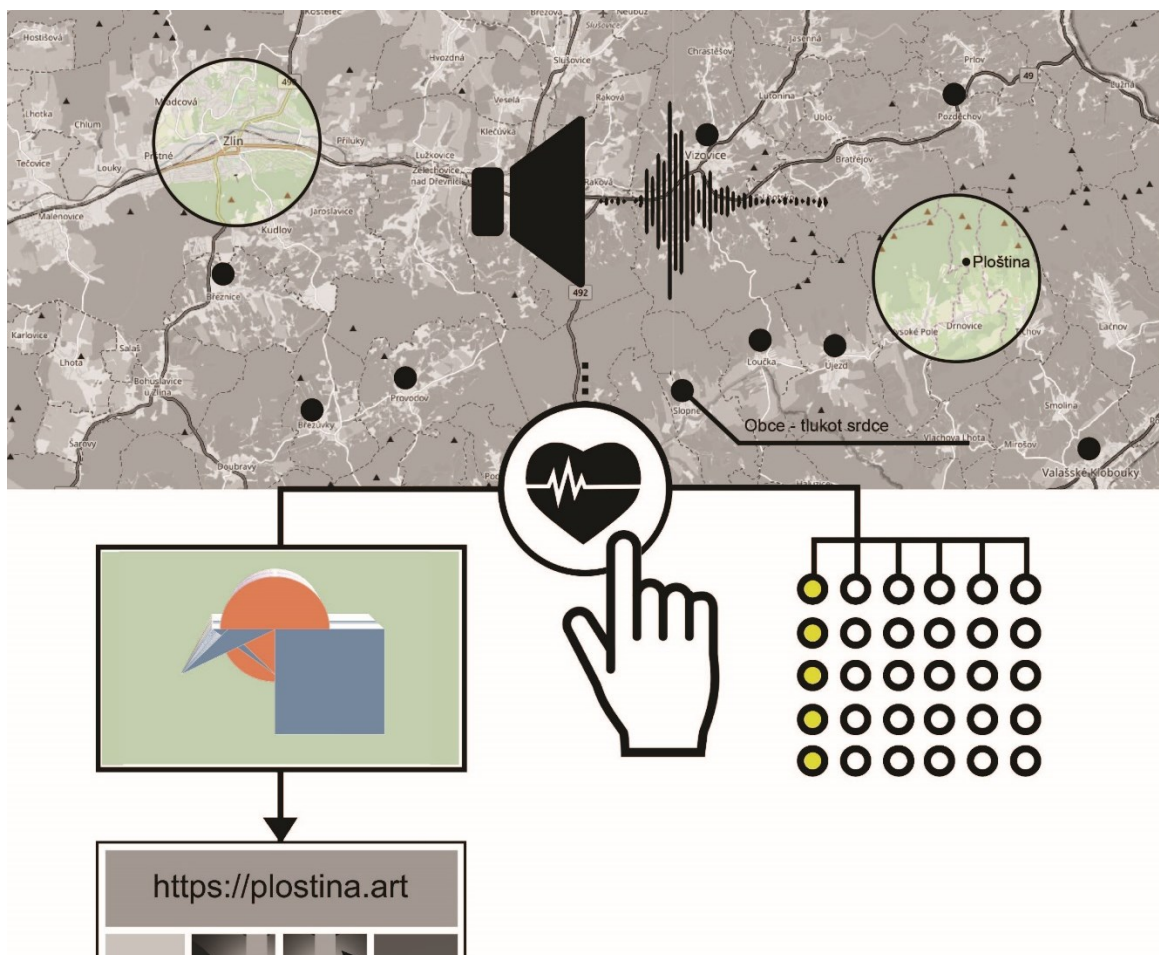
Zdieľanie histórie bolo hlavným motívom, kde sa počas diskusií hľadalo vyjadrenie pôsoiace na vnemy. Návrhy: premietania obrazu z Ploštiny do Zlína, Zvuk z Ploštiny do Zlína, zdieľanie podnietené dátumom atď. V **priestorovej inštalácii** naďalej prevládal symbol kvetu ako **gesto** prispievania jedinca ku spôsobu sociálnej komunikácie. Vo fáze kedy bola hypotetická inštalácia v Zlíne sa zmenil emocionálny vývoj myšlienok. V tomto bode sa inštalácia stávala umeleckým výrazom so zapojením prítomných, ktorá by niesla meno Ploštiny. Symbol KVETU-GESTA a jeden z Martinových návrhov (obr. č. 26)

obr.č. 26 návrh , M. Cizner 2018

kde svetelným pulzovaním kaplnky a pamätníku vznikol symbol pulzu následne SRDCA-ŽIVOTA, boli rozpracované do zvukového aj obrazového konceptu.

Jeho vznikom, kde návštevník „daruje dotykom svoje srdce“ ktorým rozsvieti svetelnú inštaláciu alebo vygeneruje obraz tepu svojho srdca abstraktnou interpretáciou, dostal projekt novú zložku ktorou bola **doména**. Platforma s navrhnutým a dostupným názvom **http://plostina.art** mala informovať o projekte, autoroch, dátume udalosti a slúžiť ako virtuálna galéria srdečného obrazu, každého návštevníka dotýkajúceho sa senzoru. Zúčastnený odchádza z miesta udalosti s vlastným dielom, tvoreného srdcom.. Zvuková zložka projektu ktorou bol tlkot (srdca), mala slúžiť aj ako predzvesť dňa realizácie projektu čo bolo 19.4 2019 (výročie vypálenia Ploštiny). Idea **zvuku** po rešerši verejných dostupných médií (reproduktor v exteriéri a na mieste inštalácie, rozhlas, rádio stanica, mobilná expozícia atď.) využíva obecný rozhlas, v zatiaľ nie konkrétne stanovených okolitých obciach.

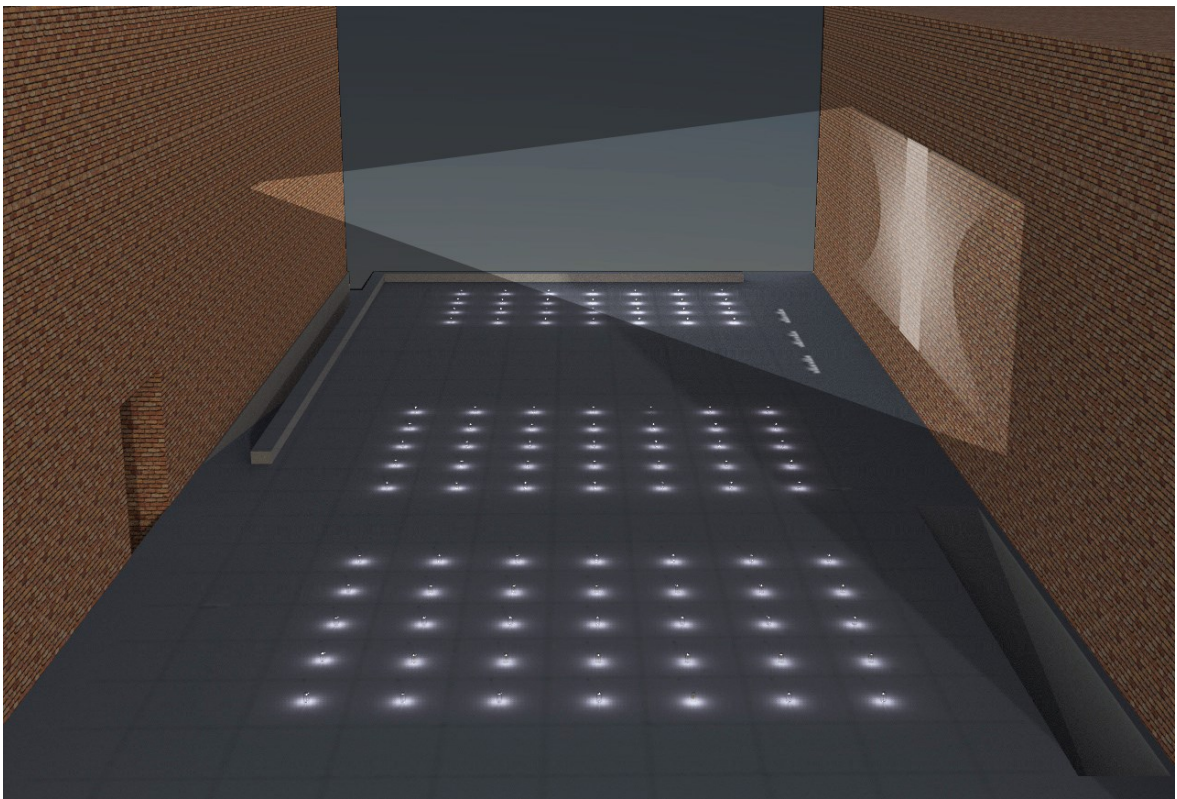

obr. č. 27 koncept Ploština, Királyová a Cizner

5.2 Interaktívna inštalácia

Či už priestorová inštalácia alebo obraz tepu v kontexte s Ploštinou, mali v tvorivých myšlienkových pochodoch vždy podobu kvetov (gesta). Poskytnutie návštevníkovi prispieť dotykom inštalácie a rozsvietiť tak jeden element z nej.

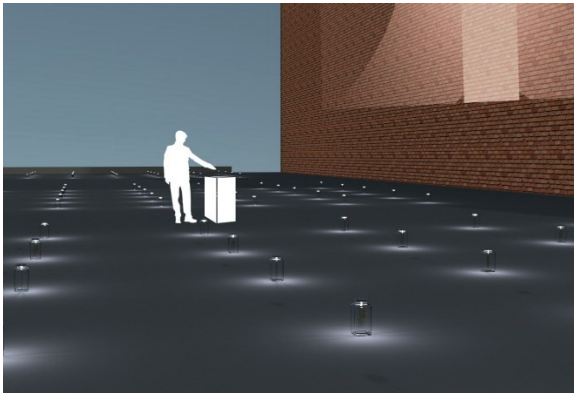
Varianta na Platforme Baťovho Inštitútu v Zlíne vzniká pre oslovenie konkrétnej cieľovej skupiny. Zlín je študentským mestom preto bolo zámerom umiestnenia priblíženie k cieľovej skupine mladých ľudí, ktorý o informáciách tohto typu nemajú dostatočné znalosti (generačný schod). Inštitút je istým centrom kultúrneho diania v Zlíne a v spojitosti s Múzeom Juhovýchodnej Moravy pod ktorú patrí Múzeum Ploština. Bola to snaha o priblíženie Ploštiny k Zlínu.

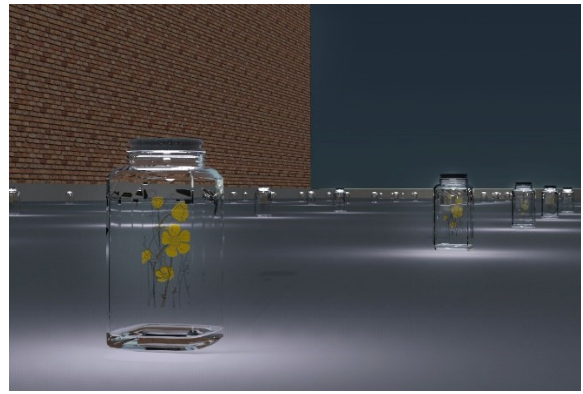
obr.č. 28 svetelná inštalácia , autor 2018

Využitím rastru Platformy sa imitovala lúka Ploštiny. Rozsvecované objekty dostali podobu fliaš z dôvodu použitia dostupných materiálov, bez finančného zdroja. Kvet z reflexného materiálu vo vnútri sklenenej nádoby sa pozorovateľovi objavil na základe dotyku poklopu. V nej umiestnený dotykový senzor reaguje osobitne , nezávisle od ostatných prvkov zoskupenia. Dotyk mal byť aj zároveň počítadlom návštevnosti kde sa po rozsvietení všetkých objektov začne nové odrátavanie odlišnou farbou. Túto časť vykonával v návrhu nakoniec

senzor tepu premietajúci srdečný vizuál a ukladal ho na spomínanú doménu.

obr. č. 29 svetelná inštalácia , autor 2018

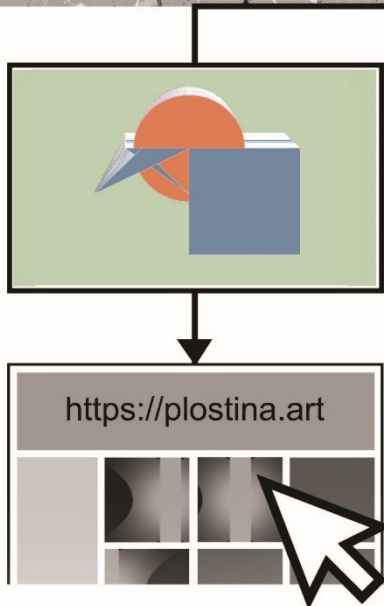
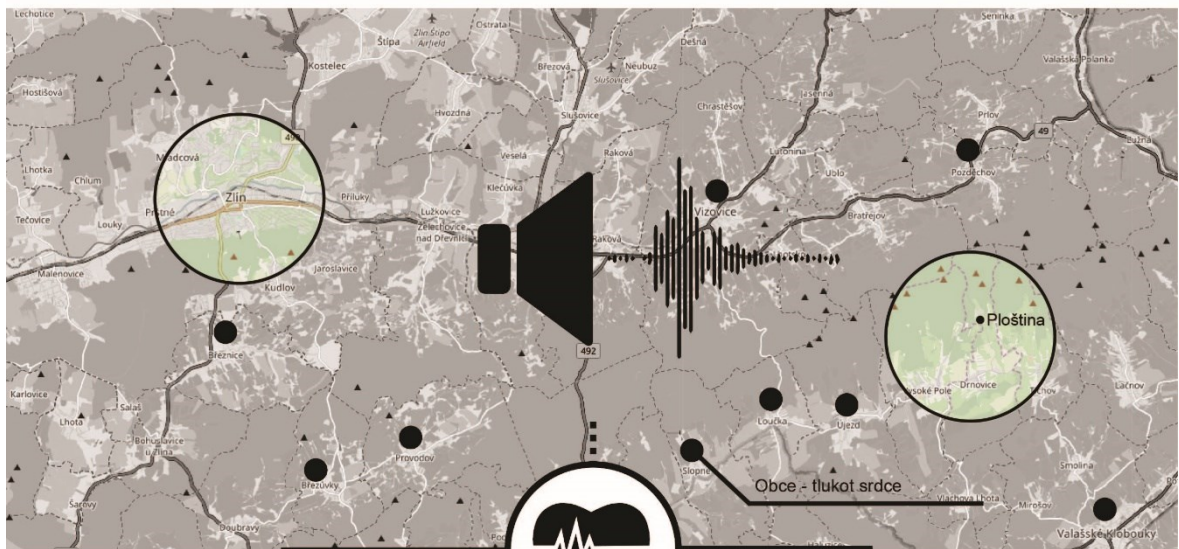
obr. č. 30 svetelná inštalácia , autor 2018

5.3 Vyhodnotenie práce

Na základe spätnej väzby komisie návrhy nezhmotňovali myšlienku Ploštinskej tragédie len predvádzali elektronickú technológiu. Návrhu chýbalo dôležité prepojenie emočného charakteru, medzi históriou a formou interpretácie.

Po obhajobe postupu práce (31.1 2019) sme si sami uvedomili že na realizáciu podobne rozsiahleho projektu, bez ohľadu na množstvo dobrých konceptov je potreba podstatná finančná podpora a dlhší časový úsek. Konzultácia s doc. Ing. arch. Michaelom Klan-
gom, CSc. vyňala zo súboru návrhov elementy : **ROZHLAS**, **SRDCE GESTO** a **ZDIELANIE**. Minútová rozhlasová predzvesť (pozdávka) v podobe opisujúcej srdce, tak-
tiež identita projektu a jej šírenie zostali finálnou podobou akademickej práce.

PLOŠTINA

Výtvarná událost jako upomínka Ploštinské tragédie ze dne 19. 4. 1945. Světelné a interaktivní instalace vycházející z námětu srdečního tepu, života a květin.

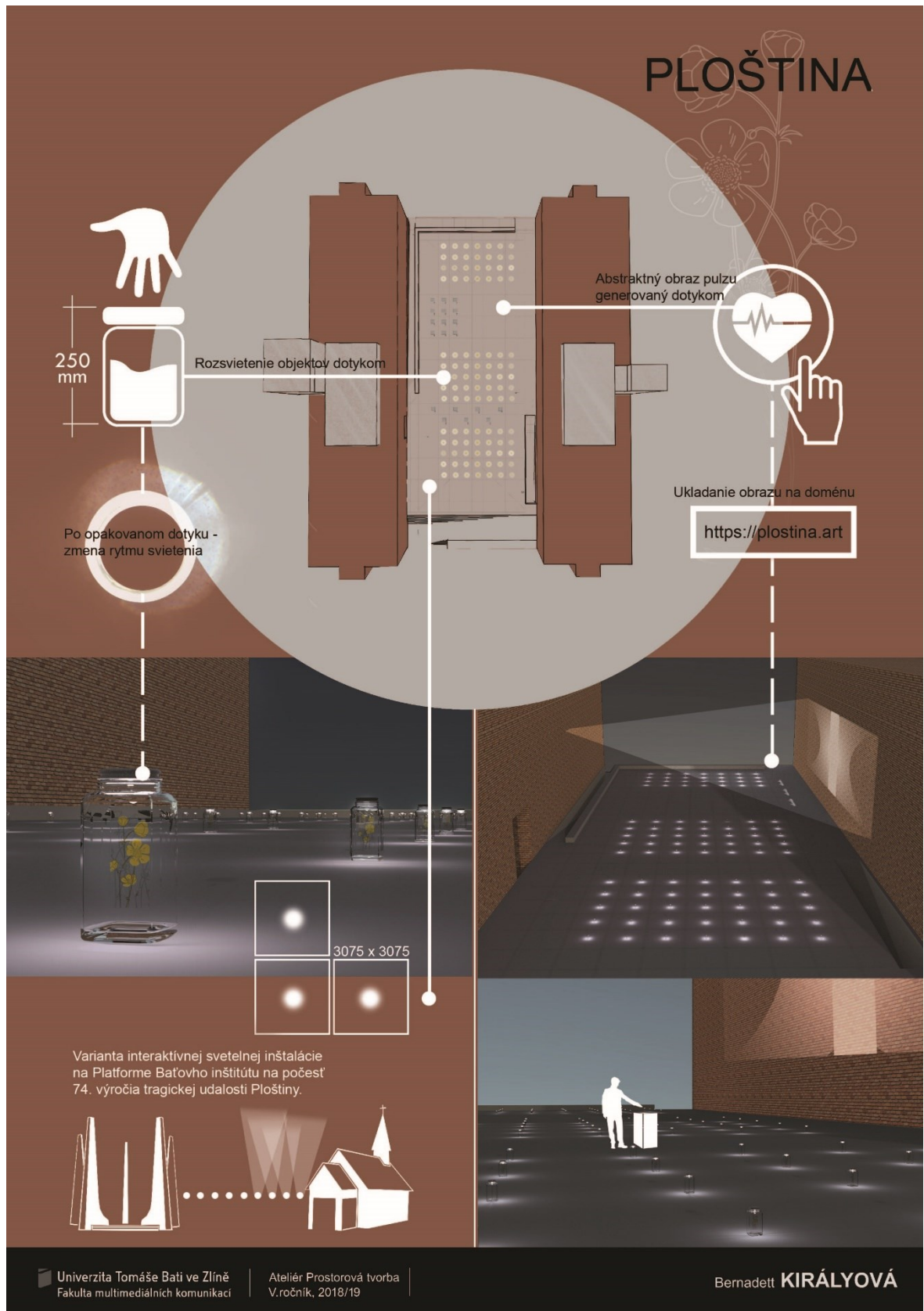

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Ateliér Prostorová tvorba
V. ročník, 2018/19

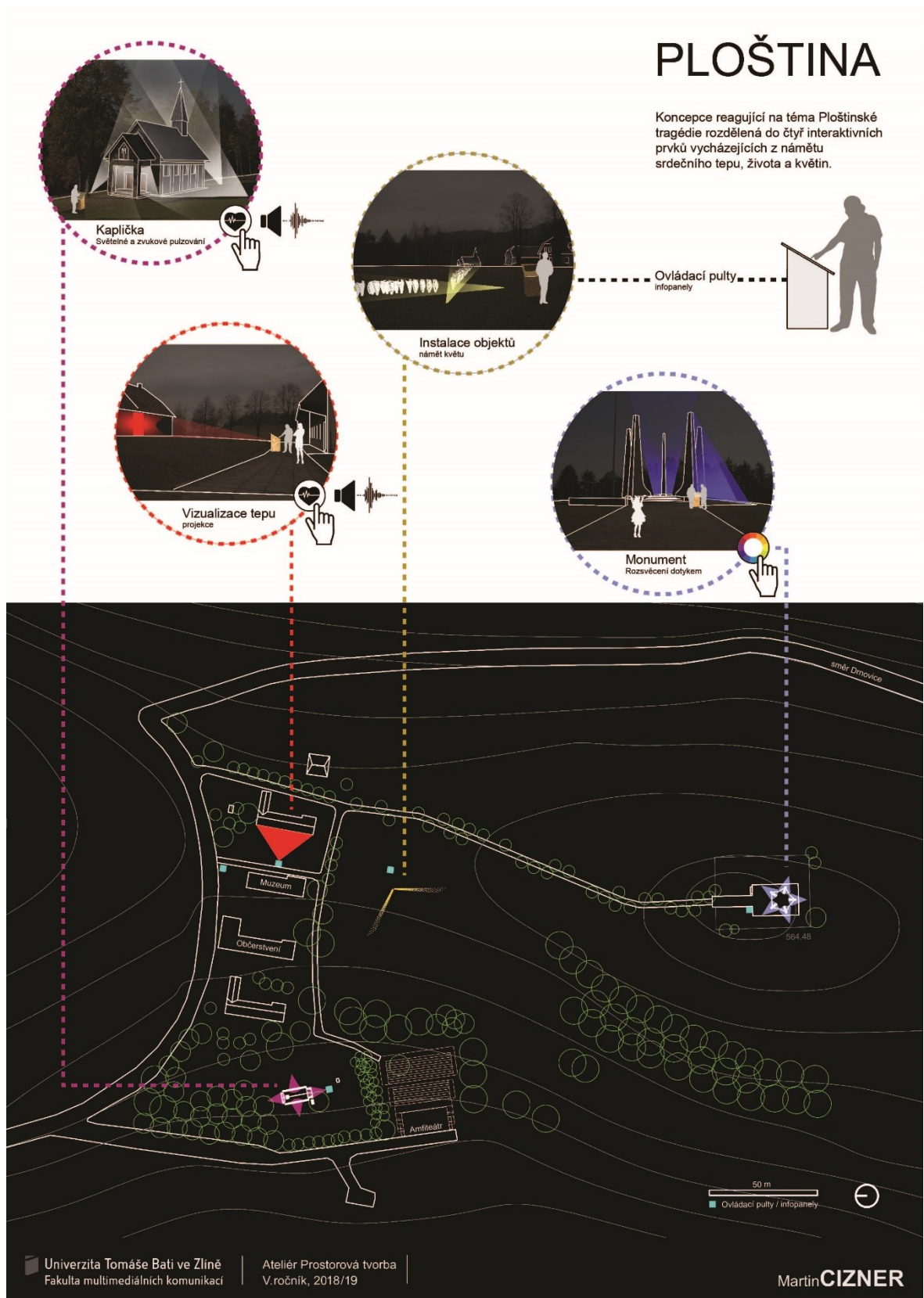
Martin CIZNER
Bernadett KIRALYOVÁ

obr. č. 31 plagát1, autori 2018

obr. č. 32 plagát2, autor 2018

obr. č. 33 plagát3, M.Cizner 2018

6 SRDCE V ROZHLESECH

Realizačná časť diplomovej práce je vedená vo forme výskumného denníku založenom primárne na komunikácii s ľuďmi rôznych odvetví a organizácií. Táto forma tvorby zakladá na terénnej práci a poznávaním ľudí ktorým je téma Ploštiny, Prlova, Vařákových pasek a Juříčkovho mlýna dobre známa. Vyvíjaním diskusií a kontakty naviazané na základe bádateľského výskumu na Valašsku boli nevyhnutnou zložkou pre finálny výsledok **Srdce v Rozhlasech**. Sprostredkovanie získaných informácií touto formou, dovolilo vytvoriť autentickú nahrávku srdca pamätníkov udalostí, priamo spojených s príbehom vypálených obcí. Spoznávanie oblasti z etnického hľadiska a štúdiu kultúry oblasti, tvorí zmysel pietneho momentu. Výpovedami respondentov ovplyvnené prispôsobenie zvukovej nahrávky, skladá svoju úctu každej zapojenej obci. Denník oboznamuje s vizuálnou stránkou projektu a konkrétne opisuje dôležité body. Výsledkom bádateľského denníku je realizovaný pietny moment ktorý tvorí zjednotenie udalostí, oficiálnych pietnych aktov obcí:

- Juříčkův mlýn (Leskovec) – 20.4. 2019
- Ploština (Dmnovice) – 21.4. 2019
- Prlov – 20.4. 2019
- Vařákovy paseky (Lačnov) – 28.4. 2019

Vytvorením formy zápisu z jednania sa vytvárala prehľadná zbierka výpovedí, prepojenie udalostí a jednotlivých názorov obcí k udalostiam. Srdce v rozhlasech vytvára novú formu spoločnej komunity, zdieľajúcej rovnakú myšlienku a rovnaký cieľ. Každé stretnutie zapísané na spomínanom hárku s predmetom konverzácie, bolo podpísané všetkými účastníkmi.

6.1 Terénna práca – bádateľský výskum

8.10 2018 – návšteva Archívu

10.10 2018 – fotografické dokumentovanie Ploštiny a okolia

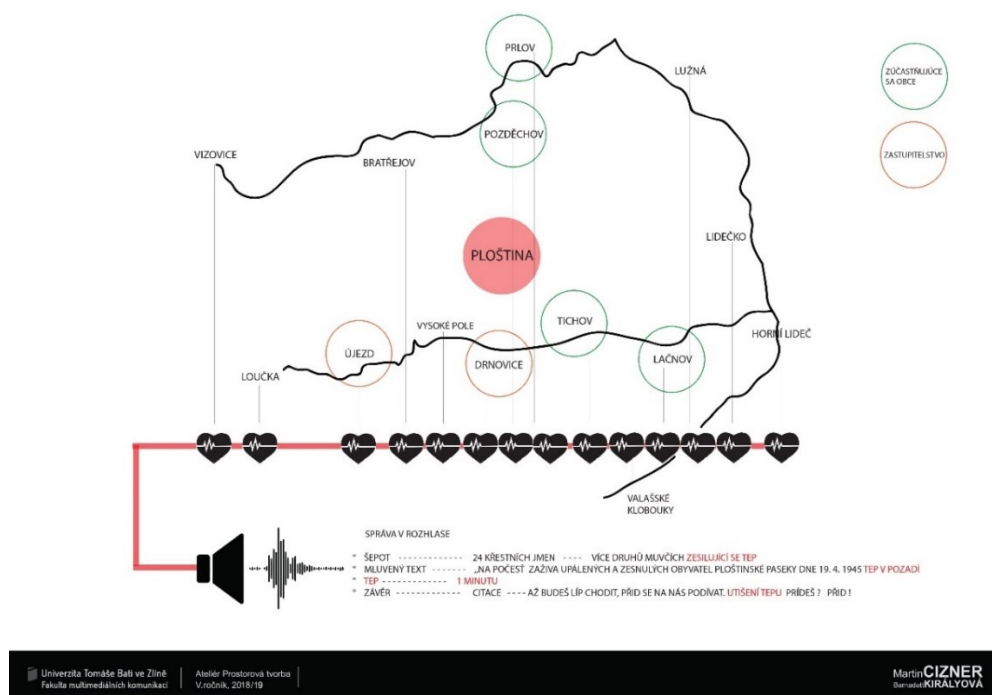
16. 10 2018 – Prvé stretnutie s námestkom hejtmana R1 (budova 21, Zlín)

17. 12 2018 – Potvrdenie dostupnosti Platformy – Bařov Inštitút 14-15 (osobné stretnutie s R2)

31.1 2019 – Obhajoby postupu akademické práce v zimním semestri (ZS)**14. 2. 2019 - Diskusia o zrušení akademické práce – zamietnuté**

21. 2 2019 – Konzultácia s pánom doc. Ing. arch. Michaelom Klangom, CSc.

- Vyhodnotenie návrhov,
- zvolené prvky: **SRDCE, ROZHLAS, GESTO, ZDIELANIE**
- vytvorenie konceptu mapy pre systém oslovovania obcí

obr. č.34 schéma obcí, autor, 2019

- **Finálne usporiadanie vecí - zahájenie komunikácie s obcami**

- tel. rozhovor : dohodnutie termínu stretnutia, starosta Drnovice R3

6.1.1 Mapa komunikácie

Táto mapa bola vytvorená pre vytvorenie všeobecného prehľadu o priebehu synchronizácie rozhlasov. Projekt sme začínali predstavovať v jej vtedajšej aktuálnej podobe, čo predstavoval tlkot srdca po dĺžku jednej minúty. Následným pridaním hovoreného slova na podnet niektorých starostov sa variovala kombinácia a poradie slov. Ich vtedajšia podoba bola vždy

zaznamenaná na mapke spolu s odsúhlasenými obcami v zelenom kilečku. Na stretnutiach bola táto mapka dostupná vo fyzickej podobe. Elektronická a fyzická podoba mapy niekedy odvíjala intenzitu komunikácie.

22. 2 2019 – stretnutie so starostom DRNOVICE R3, dostupný zápis z jednania (v tejto obci je nutné počkať na súhlas zastupiteľstva)

23 -24. 2. - Martin so R4 spojzdnili dotykový senzor

25. 2 2019 – Návšteva Ploštiny

- zaznamenanie elektrických prípojok na Ploštine
- stretnutie so starostu v Lačnove R5
- návšteva múzea Vařákovy paseky
- tel. rozhovor : dohodnutie termín stretnutia (Újezd, Pozdětchov, Lačnov, Tichov, Prlov)

26. 2 2019 – stretnutie so starostou v Újezde 8:30 , dostupný zápis z jednania (v tejto obci je nutné počkať na súhlas zastupiteľstva)

- stretnutie so starostou v Pozdětchove o 11:00, dostupný zápis z jednania (súhlasil)
- stretnutie so starostou v Lačnove o 13:00, dostupný zápis z jednania (súhlasil)
- stretnutie so starostou v Tichove po 15:00 , dostupný zápis z jednania (súhlasil)

27.2 2019 - stretnutie so starostou v Prlove o 9:00, dostupný zápis z jednania (súhlasil)

- z dôvodu nezastihnutia na tel.č kontaktovanie obci (Loučka, Vysoké pole, Lidečko) e-mailom

28. 2. 2019 – konzultácia s pani R6 (zdieľanie a reklama)

Otázky ohľadom zdieľania pietnej udalosti potrebovali špeciálny prístup a dôveryhodné rady pre ich riešenie. Práca vedená po celý čas vo veľmi citlivom duchu vyžadovala špeciálny výber médií, ktorým bola následne odoslaná tlačová správa. Preto bolo užitočné

v tejto tematike sa poradiť s odborníkom. Priamy kontakt s verejnosťou pomohol pochopiť dôležitosť Valašských tragédií pre jednotlivých obyvateľov obcí.

1.3. 2019 - tel. rozhovor : dohodnutie termínu stretnutia, Valašské Klobouky

2.3. 2019 - rekapitulácia doterajšej činnosti

- doplnenie mapky pre oslovovanie obcí (každou návštevou obecného úradu, v závislosti na ich stanovisko k projektu boli na mape označené a ich súhlas alebo zamietnutie sme verejne priznali), obce medzi sebou komunikovali

4.3 2019 - tel. rozhovor: dohodnutie termínu stretnutia, Bratřejov, Loučka, Lužná)

- návšteva statostky Valašské Klobouky

5.3. 2019 - **stretnutie s farárom R6 v Újezde (odsúhlasením navrhnutého času a dátumu sa v projekte stanovil finálny, 19. Apríl v 13,hod.)**

- dohodnutie termínu konzultácie v podobe e-mailu s vedúcim ateliéru grafického designu a vedúcim ateliéru audiovizie (hľadanie spôsobu vizuálnej identity a video-dokumentácie projektu), dostupný zápis z jednania

6.3 2019 - Konzultácia s R7 vedúcou ateliéru audiovizie o 13:30

7.3 2019 - stretnutie s náměstkem hejtmana R1 (budova 21, Zlín) o 11:00, dostupný zápis z jednania

- tel. rozhovor : starostka Valašské Klobúky (informácia o odsúhlasení projektu)

- konzultácia s vedúcim ateliéru grafického designu

8.3 2019 - stretnutie so starostou Loučka o 7:00, dostupný zápis z jednania

- stretnutie so starostou Bratějo o 10:00 , dostupný zápis z jednania (súhlasili)

9. 3 2019 - kontaktovanie fotografov (predbežné vytváranie štábu)

11. 3 2019 - **vytváranie konceptu zdieľania formou médií**

Komunikácia formou e-mailu s Pamäť národa – Postbellum (stručné predstavenie projektu) Pamäť národa bola dôležitým príspevkom v projekte pre ich databázu príbehov a známostí. Následne po odoslaní prebehol telefonický rozhovor a posunul projekt výrazne ďalej.

- tel.rozhovor : starosta Tichov (dohodnutie termínu na testu rozhlasu pre zistenie znenia konkrétnej obce, nahrávka bola v prvej skúšobnej verzii, išlo len o zistenie a hlasitosť)
- 12. 3 2019 - tel. rozhovor : starosta Lhotsko, dohodnutie termínu stretnutia
  - tel. rozhovor : s bývalým starostom pánom R8,dohodnutie termín stretnutia
  - tel. rozhovor : starosta Bratřejov (zistenie termínu omše dňa 19.4 v obci), zahájenie aktívnejšej spolupráce s farármi pre povolenie prehrávania zvukovej nahrávky v obecných rozhlasoch na Veľký Piatok.
- 13.3 2019 - stretnutie so starostkou Lúžná o 9:00 (v tejto obci sa napriek záujmu prehrávanie nepodarilo uskutočniť pre technický stav obecných rozhlasov), obec sa nemôže zapojiť do projektu ale navrhuje pomoc šírenia myšlienky
  - stretnutie s bývalým starostom R8 o 13:00 (vzácnne stretnutie ktoré dalo projektu podklad pre prácu s pamätníkmi), dostupný zápis z jednaní

Vďaka kontaktu R8 ku ktorej sa projekt dostal cez niekoľko nezávislých konverzácií a následných doporučení projekt mohol vyhlásiť že zakladal autentickú zvukovú interpretáciu piety na snímaní pamätníkov udalostí z obdobia 1945.

- test rozhlasu: Lačnov po 13:00 (v toto stretnutie oboznámilo zamietnutie zastupiteľstvom pre nevhodný dátum (Veľký Piatok)
  - stretnutie so starostom: Lhotsko (stretnutia vo Vizoviciach), dostupný zápis z jednaní
  - stretnutie so starostom: Lhotsko (stretnutia vo Vizoviciach), dostupný zápis z jednaní
- 14.3 2019** - zaslanie študentke marketingu na UTB R9 podklady pre vytvorenie konceptu tlačovej správy (zahájenie riešenia kontaktu s médiami)
- **prvý test zvuku v obci Prlov**

V obci Prlov bolo dohodnuté testovanie prvej zvukovej nahrávky v čase 8:00. Prehrávaný tlkot srdca bol vytvorený na základe nasnímaných číselných hodnôt z ktorých bola následne vytvorená srdečná krivka patriaca môjmu kolegovi Martiovi Ciznerovi. Primárne išlo a zistenie kvality zvuku ktorý umelým vytvorením nedisponoval charakteristickým zvukom sr-

dečných chlopní. Hovorené slovo v nahrávke obsahovalo text: „Uctení památky zaživa upálených a zesnulých obyvatel Valašska, Ploština, Prlov, Vařákovy paseky, roku 1945“ (Srdce v Rozhlasech)

15.3 2019 - tel. rozhovor s farnost'ami (Vsetín, Vizovice, Val. Klobouky), snaha o získanie informácií o omši na Veľký Piatok

- tel. rozhovor: starosta Lačnov (dohodnutie termínu testu rozhlasov s ďalším obnovením nahrávky verzie zvuku)

16. 3 2019 - kontaktovanie grafičky G1 pre informácie ohľadom spolupráce

18. 3 2019 - stretnutie s dekanom v obci Valašská Polanka, spravujúci kostol v Pozděchove, pre povolenie spustenia nahrávky v obci Pozdechov, dostupný zápis z jednania

Pána dekana projekt oslovil, navrhol nám navštíviť obecný úrad a požiadať o zapojenie do projektu. Následné odsúhlasenie do zapojenia aj o možnosti prehrávania zvukovej nahrávky na Veľký Piatok .

- tel. rozhovor s farnosťou Valašské Klobouky (spravujúca farnosti Lačnov a Tichov pre dohodnutie termínu strenutia)

19. 3 2019 - test rozhlasu: Tichov o 10:00

20. 3 2019 - návšteva farnosti Valašské Klobúky

- tel. rozhovor: informovanie sa o odsúhlasení projektu v Prlove

- sprístupnenie potrebných informácií pre grafičku G1

22.3 2019 - tel. rozhovor: Lačnov (oznámenie odsúhlasenia dekanom prehrávania zvukovej nahrávky na Veľký Piatok), dohodnutie testu rozhlasov,

- získanie kontaktu na pamatníka

- tel. rozhovor: Rádio Zlín (predstavenie projektu, dohodnutie termínu)

Rádio nemalo o spoluprácu záujem na základe rozdielnej cieľovej kategórii poslucháčov, zároveň odporučili inú stanicu.

24.3 2019 - grafička G1(zrušila spoluprácu)

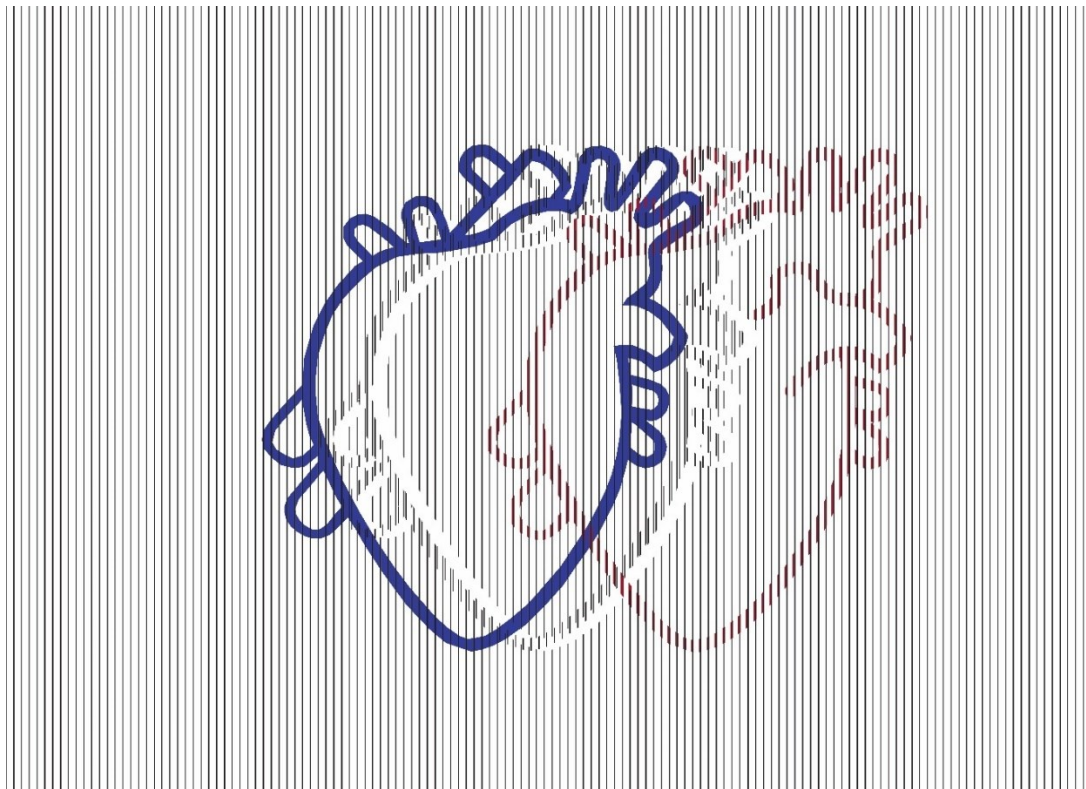
- tel.rozhovor: Vize 70 Plus pre dohodnutie termínu strenutia

26. 3 2019 - skúška rozhlasu: Lačnov po 13:00

- stretnutie s grafikom (G2)

6.1.2 Grafika

Spolupráca s grafikom G2 sa zahájila na základe vyžiadania názoru, pre pokus vytvorenia vizuálnu po tom čo grafička zrušila súčinnosť. Myšlienka zobrazenia srdca obchádzala symboliku, s obavou nedôveryhodnosti infantilného zobrazenia symbolu v spojení s témou. V zapätí sa snažila obrazom zachytiť zvuk v interpretácii **tlkotu srdca**. Primárnou zásadou bolo neevokovať vizuálnym zdieľaním organizácie typu: darovanie krvi, nadácia, detské skupiny, značky medicínskeho zariadenia a pod.

obr. č.35 návrh grafiky, autor, 2019

Po zoznámení ho s projektom a uvedenia do problematiky vizuálneho zobrazenia, ešte v ten deň nahodil štúdiu osobnej predstavy. Do tejto fáze diplomovej práce sa hypotetický vizuál stále pojímal ako farebný. Prvé zobrazenie čiernobieleho vizuálu znovu rozvinul nové diskusie.

obr. č.36 návrh identity projektu, grafik G2, 2019

Na predchádzajúcej ukážke (obr.č 36) je text ilustračný. Varianta vyvinula diskusiu, hlavne na sympatiách pre minimalistické riešenie ktoré charakterizovalo jednoduchosť ale silu pripravovaného pietneho momentu. Konzultácie s grafikom G2 uvádzali farebné varianty a varianty veľkosti jednotlivých informácií na základe ich dôležitosti, pohybujúce sa v rovnakej vizuálnej rovine. S navrhnutých riešení sa dostávala na povrch téma riešenia vizuálneho smogu. Úlohou grafika bolo primárne navrhnuť banner do exteriéru s konkrétnou zadanou plochou a rozmerom (4x6m). Grafikom G2 navrhnutý vzhľad dodržiava charakter skupiny venujúcej sa tento problematike. (tému sa venuje kapitola 2.2) Voľba umiestnenia sa odvíjala na základe dobrej viditeľnosti plochy z veľkej diaľky (budova U4, UTB, Zlín). Prvá varianta sa stala finálnou i napriek farebným návrhom.

obr. č.37 návrh identity projektu, grafik G2, 2019

obr. č.38 návrh identity projektu, grafik G2, 2019

obr. č.39 návrh identity projektu, grafik G2, 2019

obr. č.40 banner, grafik G2, 2019

Banner pôsobí vďaka plným plochám výrazne, čo bolo veľké plus pre vizuálny odkaz. Symbol srdca ktorý nie je prvoplánovo čitateľný (čo bolo primárne jeho cieľom) podporuje písmo podobného charakteru. Pozorovateľ spozornie ale sa nestratí v texte. Po prečítaní názvu si následne uvedomuje srdce v grafickej stope.

27. 3 2019 - Stretnutie s manažérom komunikácií Českého Rozhlasu Zlín dostupný zápis z jednania

Stretnutie v Českom Rozhlase sa uskutočnilo dva krát. Prvé stretnutie predstavovalo objasnenie projektu a ústna dohoda o zdieľaní. Návrh bol podporený prehraním zvukovej nahrávky v čase 13:04 (najbližšie k jednej hodine ako to bolo možné). Mimo všetkého bol naplánovaný živý vstup do ranného vysielania v čase 7:45 v Dobré ráno Moravo! Krátky rozhovor objasňoval poslucháčom základné elementy myšlienky projektu tesne pred vyrazením na Ploštinu, dňa 19.4 2019

- Stretnutie s Vize70 Plus v kaviarni Archa 15:00

Konverzácia so zakladateľom tejto skupiny objasnil postoje s ktoré sú v historických podkladoch často kontroverzné. Informácie ktoré nám boli poskytnuté objasňovali odlišné postoje voči problematike ktorá bola do toho bodu požímaná s plytšieho hľadiska a stali sa

podkladem identity momentu (čiernobiela). Stretnutie bolo užitočné hlavne k doplneniu duchovného uchopenia.

28.3 2019 - Zasadnutie zastupiteľstva (pre odsúhlasenie spolupráce) v Drnoviciach presunutú na 11.4 2019

- kontaktovanie doporučenej osoby R10 pre štylistiku tlačovej správy

29.3 2019 - tel. rozhovor: so starostkou Leskovce pre dohodnutie termínu stretnutia

- kontaktovanie zdravotnej sestry, ktorá sa spolu so zvučiarom pripája k stretnutiam snímania srdca pamätníkov.

Uskutočnené stretnutia s pamätníkmi sprevádza zdravotná sestra (študentka pôrodnej asistencie, UTB) s účelom používania fonendoskopu. Keďže zariadenie bolo potrebné prikladať priamo ku konkrétnej zóne, Bolo vhodným riešením zveriť túto činnosť osobe oprávnenej k podobným úkonom. V tomto štádiu práce sa zmenila forma snímania srdečného echa. Doterajšie nahrávky generované na základe pulzu (číselných hodnôt) snímaného senzorm, vystriedalo priame nahrávanie zvuku špeciálnymi prístrojmi viacerých druhov.

29. 3 2019 - Nacenenie banneru a plagátov pre veľkoplošné zdieľanie v Zlíne, budova U4 (komunikácia s tromi firmami)

- tel.rozhovor: Vize 70 Plus pre dohodnutie termínu stretnutia

2.4 2019 - Nahrávanie srdca dieťaťa

Kombináciou variant nahrávania ľudského srdca vznikali skúšobné nahrávky, ktoré sa pri zvukovej skúške rozhlasov prehrávali v rozličných hlasitostiach. Nahrávka srdca dieťaťa sprostredkovaná z nemocnice.

- nahrávanie tepu pamätníka o 14-15 hod.

- spracovanie nahrávky

3.4 2019 - test rozhlasov: obec Leskovec o 8:00

Z nahrávky sa odstránili niektoré hovorené slová a pridal sa Juříčkův mlýn. Taktiež boli testované rôzne druhy zaznamenávania srdca. Kvôli umiestneniu rozhlasov na frekventovanej ceste sa rozhlasom musela technikom rozhlasov pridávať hlasitosť.

- stretnutie s dekanou, dohoda o podpore projektu

- návšteva pamätníka o 16:00

- 4.4 2019 - stretnutie s Pamäť národa-Postbellum o 13:00 (poskytnutie propagačného materiálu pre podporu zdieľaním), potvrdenie možnosti použitia loga na banneri.
- obdržanie oficiálnej tlačovej správy (Príloha A)
- **ukončenie nahrávania srdca a hovoreného slova, následná tvorba oficiálnej nahrávky projektu Srdce v rozhlasoch**
- **Do projektu bolo v tomto momente zapojených finálnych dvanásť obcí.**
- 5.4 2019 - tel.rozhovor pre posledné dohodnutie testu rozhlasov (Tichov, Valašské Klobúky),
- 8.4 2019 - test rozhlasov: Valašské Klobúky 9:00 , Tichov okolo 9-10 hod., v obci Valašské Klobouky znela zvuková nahrávka najkvalitnejšie
- finálna verzia banneru
- 9.4 2019 - stretnutie s náměstkem hejtmána R2 (budova 21, Zlín), posledné stretnutie pred realizáciou, poskytnutie reproduktorov, sprostredkovanie klúčov pre otvorenie kaplnky, prítomná pri stretnutí bola aj pani dekanka R11
- grafika znovu stagnuje , plagát vytváraný autorom (Príloha D)
- zaistenie vyvesenia banneru (školník UTB pán R12)
- finálne podpisovanie tlačovej správy vedením školy
12. 4 2019 - vyvesenie banneru na budove U4 Univerzity Tomáše Bati v Zlíne
- Cieľom veľkoplošnej informácie bolo primárne zanechať odkaz myšlienky a pôvodu práce.

obr. č.41 banner U4, 2019

- 13.4 2019 - test požičaných reproduktorov na Ploštine
- 14.4 2019 - hromadné poskytnutie podkladov (tlačová správa a plagát) , v elektronickej a fyzickej podobe pre obce: Lhotsko, Brařejev, Pozdechov, Prlov, Leskovec, Valašská Polanka, Lačnov, Vakašské Klobouky, Tichov, Drnovice, Vysoké Pole, Loučka. (rovnako pre vybrané mádiá)
- 15.4 2019 - roznesenie zvukovej nahrávky do jednotlivých obcí (v zápisoch z jednania uvedené formáty napr.: USB,CD)
- 15-18.4 2019 Prebiehali prípravy potrebné na realizáciu tlkotu srdca na Ploštine.**
- zaistenie občerstvenia pre štáb (sendviče, voda, jablko banán, sladké)
  - zaistenie doprav štábu na a z Ploštiny
  - zaistenie fotoaparátov z Ateliéru reklamnej fotografie UTB
  - zaistenie zázemia na oddych počas akcie (Živý Zlín – deky)
  - zaistenie občerstvenia pre návštevníkov (víno, voda, sladké, ovocie...)
  - zaistenie úložného priestoru pre občerstvenie a deky na Ploštine (2ks.)

6.2 Tlkot srdca na Ploštine

Motívom realizácie na Ploštine bolo zanechanie odkazu projektu priamo na mieste historickej udalosti. Deň pietnej spomienky, oficiálneho výročia vypálenia osady na Ploštine sa zahájilo živým telefonickým rozhovorom pre Český Rozhlas Zlín. Následným zhromaždením fotografov a kameramanov pre dokumentáciu udalosti, sa auto č.1 pohlo zo Zlína o 8:30 vyzdvihnúť reproduktory a kľúče od kaplnky Panny Márie Bolestnej. Auto č.2 sa pohlo o 9:00 a auto č.3 prišlo na Ploštinu samostatne. Uvítanie štábu a oboznámenie s činnosťou v obciach, sa odohralo skupinovo o 10:00. Rozdelenie do obcí sa odvíjalo od technickej povinnosti jedincov. V priemere to bol jeden fotograf a jeden kameraman na obec. Samostatne mobilná skupina prechádzala niekoľko obcí, no v 13 hodine sa nachádzala v Leskovci. Druhá skupina bola dopravená do Valašských Klobúkov. Tretia skupina dokumentovala v obci Drnovice. Zároveň prítomná na Ploštine bola aj fotografka a jedna samotná statická kamera. Zaistenie dokumentácie momentu bolo dôležité pre následnú tvorbu videa. Nahrávka bola spustená presne o 13:00 od Kaplnky Panny Marie Bolestnej autormi. Dva reproduktory umiestnené v tesnom okolí kaplnky šíрили tlkot srdca po dve hodiny, pričom každých dvadsať minút odznelo hovorené slovo vo finálnej podobe : „Naše srdce bijí, Juříčkův mlýn, Ploština, Prlov Vařákovy paseky. Roku 1945“. Počas tejto doby sa na Ploštine otočilo niekoľko návštevníkov, pedagógov či rodinných príslušníkov. Zúčastnený diskutujú o zámere práce. Medzi 15-16 hodinou odchod z Ploštiny a odovzdávanie vypožičanej aparatúry.

Zúčastnených fotografov : **7**

Zúčastnených kameramanov : **3**

Zdieľanie tlkotu srdca o (13:00) : **12 obcí, Ploština, Český Rozhlas Zlín**

Ukážky z diania: (Príloha B,C)

6.3 Dodatkový návrh

Na projekte sa podieľalo sedem fotografov. Ich úlohou bolo dokumentovanie obcí a diania na Ploštine dobrovoľným fotografickým štýlom. Cieľom dodatkového návrhu je vernisáž výberu fotografií od každého z nich, pričom sú k nej pripojené aj dokumentárne fotografie analógovým fotoaparátom vzniknuté počas projektu (Príloha C). Navrhnutý koncept hľadá svoje zázemie, s predbežným obdobím realizácie September 2019 v Galérii Komnata na adrese Tř. T. Bati K/6188 Zlín. Projekt má dostatočné množstvo fotografického materiálu, z čoho vzniká zaujímavý koncept fotografií, ktorý je hoden samostatnej vernisáže. Jej účelom je zároveň po odstupom času pripomenúť realizáciu pietneho momentu a šíriť tak ďalej poznatky udalostiach druhej svetovej vojny.

6.4 Spätná väzba

V sumarizácii bolo obdržaných niekoľko e-mailov ktoré vyjadrujú spätnú väzbu od zúčastnených obcí. Kapitola uvádza pár citácií zo súkromného archívu autora a pár platforiem ktoré šírili posolstvo a informovali o projekte Srdce v rozhlasoch.

	Platforma	druh zmienky	odkaz
1	Český rozhlas Zlín	Rozhovor:	Dobré ráno, Moravo! https://program.rozhlas.cz/zaznamy#/zlin/2019-04-19
2	Valašské Klobouky	článok	http://www.valasskeklobouky.cz/v-rozhlase-zazni-tlukot-srdci-pametniku-vypalene-plostiny/d-468858
3	Region Valašsko	článok	https://www.regionvalassko.cz/tlukot-srdci-v-rozhlasovem-vysilani-obci-pripomene-pamatku-padlych/
4	iRegiony	článok	http://regiony.impuls.cz/prlov-plostina-varakovy-paseky-vzpominka-studenti-tlukot-srdci-obecni-rozhlas-gfm-/zlin-sky-kraj.aspx?c=A190418_124203_imp-zlin-sky_kov#utm_source=rss&utm_medium=feed&utm_campaign=iregiony&utm_content=main
5	dennik.cz	článok	https://zlin-sky.denik.cz/zpravy_region/v-rozhlase-zazni-tlukot-srdci-pametniku-vypalene-plostiny-20190419.html
6	iDnes.cz	článok	https://www.idnes.cz/zlin/zpravy/prlov-plostina-varakovy-paseky-vzpominka-studenti-tlukot-srdci-obecni-rozhlas.A190418_471240_zlin-zpravy_ras#utm_source=rss&utm_medium=feed&utm_campaign=zlin&utm_content=main
7	evensi.com	článok	https://www.evensi.com/srdce-rozhlasoch-pamatnik-plostina/304457016
8	UTB	článok	http://zpravy.utb.cz/2019/04/17/srdce-v-rozhlasoch/
9	ČTV	správy	
10	Okno do kraje	článok (bez mien)	https://www.oknodokraje.cz/data/uploads/2017/12/19-04-ODK-maketa.pdf

Citácie zo spätnej väzby:

1. *„Za MI môžeme jedine chváliť! Rádi bychom Vám poděkovali za možnost zapojit se k takové netradiční formě pietního aktu. Ohlasy od veřejnosti byly pozitivní, lidé si hlášení v mimořádný okamžik všimli a byli za tuto podobu uctění památky obětí vděční. Budeme rádi, když si pietní akt získá u obcí dostatečnou podporu, aby mohla pokračovat jeho tradice i dalších letech.“* (SÚKROMNÝ ARCHÍV AUTORA)
2. *Zvláště pro starší některé spoluobčany bylo Srdce v rozhlase velmi osobním zážitkem.* (SÚKROMNÝ ARCHÍV AUTORA)
3. *Zvláště pro starší některé spoluobčany bylo Srdce v rozhlase velmi osobním zážitkem.* (SÚKROMNÝ ARCHÍV AUTORA)
4. *Nejprve bych Vám chtěl poděkovat za Váš nápad, úsilí a vynaložený pracovní čas, který jste vložili do projektu. Taký před Vámi smekám, že jste dokázali oslovit a přesvědčit celou řadu obcí a institucí a projekt jste dokázali dovést až do úspěšného konce. Zároveň bych Vám chtěl poděkovat za....* (SÚKROMNÝ ARCHÍV AUTORA)

(ZÁPISY Z JEDNANIA NA VYŽIADANIE, SÚKROMNÝ ARCHÍV AUTORA)

ZÁVER

Hlavným cieľom projektu srdce v rozhlasoch bolo zmeniť vnímanie verejného priestoru zvukovým zásahom. V súvislosti s historickým kontextom interpretuje pripomenutie tragických udalostí Valašských obcí, na konci druhej svetovej vojny v roku 1945.

Diplomová práca riešila predanie myšlienky širšej verejnosti všetkých vekových kategórií, sprostredkovaním bádateľského denníku a následne zhmotnené vizuálne riešenie. Zjednotenie Valaška pietnym momentom ktorý nesie symbol ľudského srdca, v spolupráci s Martinom Ciznerom vytvára iný pohľad na vnímanie podobných udalostí.

Diplomová práca spracováva problematiku v exteriéri a pristupuje k jej riešeniu so sociálnou a etnologickou štúdiou. Ambíciou tohto gesta je každoročné pripomenutie historických dátumov v tejto podobe.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚY

BROFT, Miroslav, Eduard ČEJKA, Jan GEBHART, Štefan KIŠ, Miloslav NEJEDLÝ, Ervín PAULIAK, Karel RICHTER a Václav ŠTEFANSKÝ, 1988. *Vojenské dějiny Československa: (1939-1945)*. 1. Praha: Naše vojsko, 800 s. 28-090-88. 02/36.

MACHÁŇ, A. *Stručné vyličení historie protifašistického odboje na Gottwaldovsku*. Gottwaldov: HDK-OV ČSPB Gottwaldov, 1984, s. 5

(MACHÁŇ, A. *Stručné vyličení historie protifašistického odboje na Gottwaldovsku*. Gottwaldov: HDK-OV ČSPB Gottwaldov, 1984, s. 6

KYNCL, Vojtěch, 2014. *Život a história vypálených obcí aneb „znáte nás“?*. Historický ústav Akademie Věd, 104 s.

RŮČKA.V, *Ploština žaluje!*, 2016, s. 9

RŮČKA.V, *Ploština žaluje!*, 2016, s. 10

RŮČKA.V, *Ploština žaluje!*, 2016, s. 14

RŮČKA.V, *Ploština žaluje!*, 2016, s. 15

RŮČKA.V, *Ploština žaluje!*, 2016, s. 15-23

MAŠEK, Jan. *Audiovizuální komunikace výukových médií*. Západočeská univerzita v Plzni, 2002. ISBN 80-7082-905-2.

LESTER, M. P. 2016. *Visual Communication, Images*. Cram101 Textbook Reviews. 2016. 58 s.

PETTY, G. 2008. *Moderní vyučování: praktická příručka*. 5. vyd. Praha: Portál, 2008. 380 s. ISBN 978-80-7367-427-4.

Vizuálny smog [online], 2014. [cit. 2019-05-03]. Dostupné z: <http://vizualnysmog.com/#>

SPACE WASTE LAB [online], 2018. Holandsko [cit. 2019-05-04]. Dostupné z: <https://www.studiooosegaard.net/project/space-waste-lab>

WINDVOGEL [online], 2017. Holandsko [cit. 2019-05-04]. Dostupné z: <https://www.studiooosegaard.net/project/windvogel>

KYSELOVÁ, Janka, 2009. *Zvuk a hudba ako spaciálny fenomén s dôrazom na architektonický priestor*. Bratislava. Diplomová práca. Univerzita Komenského v Bratislave. Vedúci práce Mgr. Jozef Cseres.

KESSLOVÁ, Eva, 2019. *Hudba k siréně. Operaplus* [online]. [cit. 2019-05-03]. Dostupné z: <https://operaplus.cz/hudba-k-sirene-hudebni-intervence-orchestru-berg-k-pravidelne-zkousce-siren/>

Hudba k siréně. *Operaplus* [online]. 2019 [cit. 2019-05-03]. Dostupné z: <https://operaplus.cz/hudba-k-sirene-hudebni-intervence-orchestru-berg-k-pravidelne-zkousce-siren/>

Radiostanice-vysilacky RASPRO s.r.o [online], [cit. 2019-05-03]. Dostupné z: <http://www.radiostanice-vysilacky.cz/rozhlass/>

VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA, 2001. *Varujeme Vás* [online]. [cit. 2019-05-03]. Dostupné z: <http://varujemevas.cz/vseobecna-vystraha/>

SKÚŠKA SIRÉN, 2002. *Varujeme Vás* [online]. [cit. 2019-05-03]. Dostupné z: <http://varujemevas.cz/zkouska-siren/>

POŽIARNY POPLACH, 2002. *Varujeme Vás* [online]. [cit. 2019-05-03]. Dostupné z: <http://varujemevas.cz/pozarni-poplach/>

LIPOVETSKY, Gilles. *Hypermoderní doba*. Praha: PROSTOR, 2004. ISBN 978-80-7260-283-4.

VANČÁT, Jaroslav. *Tvorba vizuálního zobrazení*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-975-8.

DAŇKOVÁ, Jana, 2013. Vizuální znak a jeho kulturní poselství. In: *Www.kvv.upol.cz* [online]. [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: http://kvv.upol.cz/files_up/mirrorcz/127/Konferenční%C3%AD%20př%C3%ADspěvky%20v%20PDF_dankova-skorepova-vizualni-znak-a-jeho-kulturni-poselstvi_20130522-091131.pdf

ORIGJANSKA, Magda, 2018. *The Shoes on the Danube Bank: a moving memorial to war horrors in Budapest* [online]. [cit. 2019-05-02]. Dostupné z: <https://www.thevintage-news.com/2018/01/08/shoes-on-the-danube-bank/>

Nyilaskeresztes Párt [online], 2019. [cit. 2019-05-02]. Dostupné z: https://hu.wikipedia.org/wiki/Nyilaskeresztes_P%C3%A1rt_%E2%80%93_Hungarista_Mozgalom

HØYSTAD, Ole Martin, 2011. *Historie srdce*. Zlín: Kniha Zlin. Tema (Kniha Zlin). ISBN 978-80-87497-40-1.

HOŘEJŠÍ, Jaroslav, 2015. Srdce ako symbol. *REMEDIA*. **25**(2).

INSTITUT SVĚTELNÉHO DESIGNU [online], [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <https://www.svetelnydesign.cz/blog/portfolio/srdce/>

RŮČKA, Vladimír, 2016. *Ploština žije!*. ČZS Hýsly.

ZOZNAM SKRATIEK

atď. A tak ďalej

napr. Napríklad

obr. Obrázok

ZOZNAM OBRÁZKOV

- obr. č.1 Space waste lab, 2018
- obr. č.2 Space waste lab, 2018
- obr. č.3 Windvogel
- obr. č. 4 typy sirén
- obr. č. 5 pamatná expozícia, Budapešť
- obr. č. 6 realizácia, Letavy, 2018
- obr. č.7 lokalizácia Ploštiny
- obr. č.8 pamätník, archív autora, 2018
- obr. č.9 kaplnka, archív autora, 2018
- obr. č.10 múzeum, archív autora, 2018
- obr. č.11 amfiteáter, archív autora, 2018
- obr. č.12 návrh múzea, TECHNICO Opava s.r.o.
- obr. č.13 areál Ploštiny, TECHNICO Opava s.r.o.
- obr. č.14 areál Ploštiny, TECHNICO Opava s.r.o.
- obr. č.15 návrh múzea, TECHNICO Opava s.r.o.
- obr. č.16 Envicentrum Pro krajinu, archív autora 2018
- obr. č.17 múzeum Ploština, archív autora 2018
- obr. č.18 návrh 1, autor 2018
- obr. č.19 návrh 2, autor 2018
- obr. č.20 budova firmy PREDIKO, autor 2018
- obr. č.21 hist. Fotografia
- obr. č.22 návrh 1, autor 2018
- obr. č.23 návrh 2, autor 2018
- obr. č.24 návrh 3, autor 2018
- obr. č. 25 koncept, autor 2018

obr. č. 26 návrh , M. Cizner 2018

obr. č. 27 koncept Ploština, Királyová a Cizner

obr. č. 28 svetelná inštalácia , autor 2018

obr. č. 29 svetelná inštalácia , autor 2018

obr. č. 30 svetelná inštalácia , autor 2018

obr. č. 31 plagát1, autori 2018

obr. č. 32 plagát2, autor 2018

obr. č. 33 plagát3, M. Cizner 2018

obr. č.34 schéma obcí, autor, 2019

obr. č.35 návrh grafiky, autor, 2019

obr. č.36 návrh identity projektu, grafik G2, 2019

obr. č.37 návrh identity projektu, grafik G2, 2019

obr. č.38 návrh identity projektu, grafik G2, 2019

obr. č.39 návrh identity projektu, grafik G2, 2019

obr. č.40 banner, grafik G2, 2019

obr. č.41 banner U4, 2019

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha A: Tlačová správa

Príloha B: Dokumentácia Pietneho momentu

Príloha C: Analógové fotografie

Príloha D: Plagát

Príloha E: CD obsahujúca

- prácu v digitálnej podobe
- Obrazovú dokumentáciu

PRÍLOHA A : TLAČOVÁ SPRÁVA

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Ateliér: Ateliér Prostorová tvorba
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací, Třída Tomáše Bati 4342, 760 01 Zlín

Vedení ateliéru:	doc. Ing. arch. Michael Klang, CSc.	Ing. arch. Kamil Koláček
	Vedoucí ateliéru	Asistent
	TEL: +420 576 036 415	TEL: +420 576 036 415
	E-mail: klang@utb.cz	Mobil: +420 724 218 332
	Kancelář: U16/423	E-mail: kkolacek@utb.cz
		Kancelář: U16/423

Valašskem se 19. dubna z éteru ponese tlukot srdcí. Za nezvyklou pietní akcí stojí studenti Univerzity Tomáše Bati

V rozhlasovém vysílání desítky valašských obcí zazní v pátek 19. dubna ve 13 hodin nezvyklá zpráva - tlukot lidských srdcí pamětníků. Jedná se o pietní akt, který připomene památku padlých na konci Druhé světové války. Projekt realizují studenti Fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně (UTB) a jejich ambicí je podnítit obyvatele k zamyšlení. Rozhlasové vysílání pulzujících srdcí bude trvat přibližně tři minuty.

Dvojice studentů Bernadett Királyová a Martin Cizner z Ateliéru Prostorové tvorby nezvyklou uměleckou formou tematizuje místa poznamenaná útoky nacistických jednotek - Juříčkův mlýn, Ploštinu, Prlov a Vařákovy paseky. Autoři se rozhodli zachytit srdeční tlukot pamětníků událostí a tento záznam poté pustit v obecních rozhlasech. Srdeční echo se tak stane symbolem pietního momentu.

„Mám radost, že naši studenti našli soudobý způsob připomenutí válečných tragédií na Valašsku a jejich generaci odpovídající formu udržování paměti a tradice. V nultém ročníku performance v režii Bernadett Királyové a Martina Ciznera dostalo bijící lidské srdce sugestivní akustickou podobu. V návrhu je však připravený i neméně výrazný vizuální doprovod. Nemalý význam má pro studenty naprosto reálná zkušenost ze spolupráce s praxí. V této souvislosti patří velký dík starostům obcí, kteří projekt podporují. Stávají se tak pro mladé lidi vzorem pozitivivity a té není nikdy dost!“ uvedl k projektu Michael Klang, docent Fakulty multimediálních komunikací UTB - Ateliéru Prostorové tvorby.

Rozhlas autoři zvolili jako médium, na které se pomalu zapomíná. „Je to ale cesta, jak sdělit informaci více generacím najednou,“ objasnila volbu Bernadett. „Na krátkou chvíli můžeme pozměnit vnímání každodenního prostředí a dosáhnout tím okamžiku zamyšlení se a pozastavení,“ dodal k záměru Martin.

Skromný, ale emocionálně působivý happening, lze v případě pozitivních ohlasů každoročně opakovat. Letošní nultý ročník tak může položit základ nové tradici.

Autoři projektu: Bc. Bernadett Királyová *Királyová*
TEL: +420 918 627 889

BcA. Martin Cizner *Cizner*
TEL: +420 721 929 003

9. 4. 2019
.....
Datum

doc. Mgr. Irena Armutidisová.....
Jméno, příjmení a podpis vedoucího ateliéru, ředitele ústavu, kabinetu

PRILOHA B : DOKUMENTÁCIA PIETNÉHO MOMENTU

(foto: David Parik)

(foto: Pavel Hala)

(foto: Alexandra Lighacheva)

PRÍLOHA B : ANALÓGOVÉ FOTOGRAFIE

(foto: autor)

PRÍLOHA C : PLAGÁT

†1945

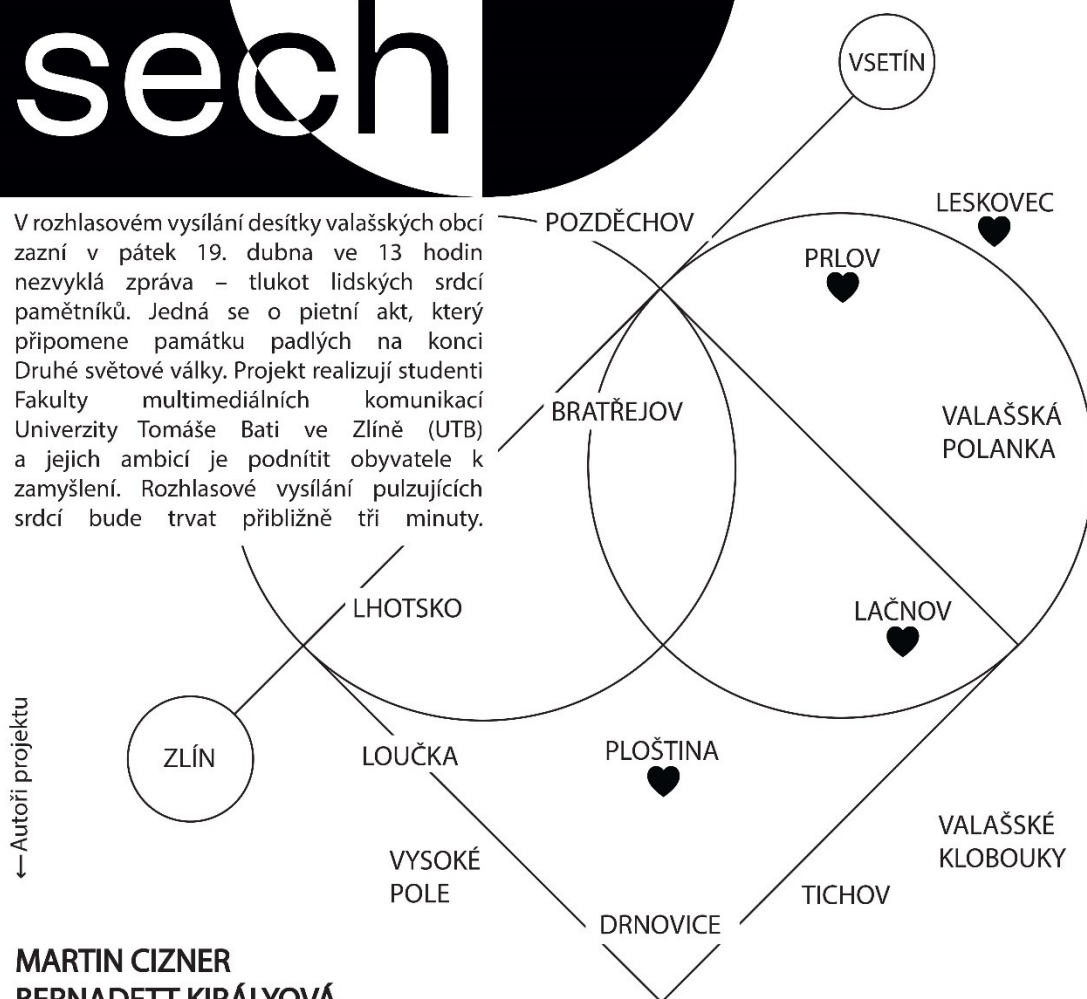
19.4.2019
13.00

Ploština/
Prlov/
Vařákovy
Paseky/
Juříčkův
Mlýn ♥

Srdce v rozhlasech

#SRDCEVROZHLESECH

V rozhlasovém vysílání desítky valašských obcí zazní v pátek 19. dubna ve 13 hodin nezvyklá zpráva – tlukot lidských srdcí pamětníků. Jedná se o pietní akt, který připomene památku padlých na konci Druhé světové války. Projekt realizují studenti Fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně (UTB) a jejich ambicí je podnítit obyvatele k zamyšlení. Rozhlasové vysílání pulzujících srdcí bude trvat přibližně tři minuty.

MARTIN CIZNER
BERNADETT KIRÁLYOVÁ